

MAREKO ME MIIJI MENE

*Yoane Niiye ca Äciseja Biname
(Matayo 3:1-12; Luuka 3:1-18; Yoane 1:19-28)*

¹ Ai lui Miiji Mene me agedna gyene Yeesu Keriso, Acejiyame me Bägrä poto cidi me.

² Acejiyame me mename biname ngii Isaya yoogäruji, Acejiyame te teeme Bägrä ne lipu jejuji egä,

“Cane cäme mename biname ne cire täätyepepene
mäame niinäce gaabe me
mäame täápume gaabe amacetnäjame.

³ Tabe daapo taatu cewe cabu babo tagepogogo ca cire jiiçepi egä, ‘Gaabe ne emacetnäjeye Yageyame täápume, weeme mule bine conocäco jewenemeye teeme otni täápume.’ ”

⁴ Isaya lui mene soogäruji, toraca me äbitige Yoane liba taboclomtige daapo taatu cewe cabu, biname bine niiye ca jicisäjemige piyepu mene jegananemige egä, “Weene weeme niiya mule cabu ca atatröngärineye, cane piba weebibine niiye ca jicisäjeninine, siige Acejiyame te weeme niiya mule bine piba pa yisibrecmepi.” ⁵ Bucurage biname babo cewe Yerusalema ca piyepu nuuja mara-mara cewe Yuudea probins ngalebora ca totni-nisi Yoane ne äteçijame. Teepi teeme niiya mule bine liba jewabudnäjimisi, piba Yoane te teebibine niiye ca jicisäjemige Yoridana baduge cabu.

⁶ Yoane me cäbletääpe lui kamela me ngäli ca wawenäneji ge piiyepu tabe kamela tääpe ca wawenäneji baagi ca asigräneji ge ibi cabu. Tabe sesi pana gwidape bine yäärngäjimuge piiyepu uri niye bine yäänäjimuge. ⁷ Tabe biname bine je-jananemige egä, “Cäme ingwe ca lui biname te pa tädepi, tabe baborage gyene, cane matikäli gäne. Cane ibibi lica gäne teeme ernge gwidape seea iibirame. ⁸ Cane weebibine niye ca jicisäjeninine, yepä tabe te weebibine pagege Aceji Seemo ca äciseja.”

*Yeesu me Niye ca Äciseja piiyepu Apicetnära
(Matayo 3:13–4:11; Luuka 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Yoane lui padare cabu biname bine mene je-jananemige, Yeesu piba tädige babo cewe Nasareta cabu ca lui Galilaya probins ngalebora, siige Yoane te teebine niye ca jicisäjige Yoridana baduge cabu je. ¹⁰ Tabe liba niye cabu ca tarpatige, tabe piba taatu jepänige, cabucewe te iitnige, cuta jepänige Aceji Seemo te lipu täinige gimäe ele pana teeme papa cabu me. ¹¹ Puma cita ca tagepogogo te cabucewe ca tädige egä, “Maane lui cäme ngenecurage Bägrä gäte. Cane baborage ngenecu miiji gäne mäame tääpume.”

¹² Piba watata Acejiyame me Seemo te Yeesu ne jityepige daapo taatu cewe me. ¹³ Tabe puma enajige footi bimu cama, siige Satani te teebine puga epicetneräjige. Glunubora girigale gwidape cuta puga ge, yepä Acejiyame me mename seemo cina seclige teebine ätityerame.

Yeesu Poto Cibubade Biname bine Ala Tesoglecmige

(Matayo 4:12-22; Luuka 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Yoane ne liba niinäce krokeciye mete bora me ecitisi, pui ingwe gaabe ca Yeesu piba ädige Galilaya probins cabu me, siige Acejiyame bau ca lui Miiji Mene, tabe puma jejananemige. ¹⁵ Tabe apu jüicige egä, “Ingle Acejiyame te lui padare ne secituji, bii tatyaramtige, siige mameta gyene tabe biname bine waadena, peei name pi atrongärineye weeme niiya mule cabu ca, Miiji Mene ne jitrungeye.”

¹⁶ Yeesu liba otnetnäjige Galilaya sawa ligi ta, tabe jääpäniige nanigane wäsi bine ngii Simona piyepu Andrea. Teepi net bine yisabäjemäsi sawa cabu je, ingle teepi cibubade biname ge. ¹⁷ Puma cita ca Yeesu jaajige egä, “Ayo, siclege cane cama otnime. Cane jiwenenine weebibine biname bine waadename căme bau me, epu pana weene lipu niinäce cibi bine toomläjenanemumeye.” ¹⁸ Piba taatu teepi sebmalemäsi teeme net bine, siige Yeesu cama aaclige.

¹⁹ Teepi liba matikäli padare ujige, Yeesu cuta piba nuuja nanigane wäsi bine jääpäniige. Teepi lui Jebedayo me bägrä ge, ngii Yakobu piyepu teeme igane Yoane. Teepi teeme poo cabu net bine iswärenemujäsi. ²⁰ Piba taatu Yeesu teebibine cuta ala taasoglicige. Teepi teeme babe Jebedayo piyepu teeme kaakesea bägrä bine poo cabu sebmalemäsi, siige Yeesu cama aaclige.

Yeesu Niiya Cable ne Iyecräjige
(Luuka 4:31-37)

²¹ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama Kapre-nauma cewe me atyaramtige. Nuuja Sabade cabu Yeesu abasecretna mete cabu me ädige, siige gije abacitige biname bine abiberäjame. ²² Teepi mutäcäco äbitininisi teeme abiberäja mene name pi, ingle tabe epu ebiberäjimige, lui me conocäco pisi nyene abiberäjame lica cotre abiberäja biname bime pana, lui cina nuuja biname bime ngene atwanena bine yaawadäjemusi.

²³ Puma cita ca biname te tabacitige, lui me trupa ngalebora puga ge niiya cable. Tabe niya ala abayige, jüicige egä, ²⁴ “Yeesu Nasareta ceweyame, maane nää singi ngena wawename cime täöpume? Maane nää tädite cibibine sabe wawename? Cane umle gäne maane laasi näte, maane Acejiyame me conocäcorage Bägrä gäte.” ²⁵ Puma cita ca Yeesu niiya cable ne kokre cama jige egä, “Maane bojä naagege. Tasati teeme trupa cabu ca!” ²⁶ Cable te teebine kokre cama itretnutige, niiya ala isatige, siige tasatige teeme trupa cabu ca. ²⁷ Iyeta biname cina mutäcäco äbitininisi, siige ätemläjinisi egä, “Ai lui baa ngena gyene? Nää kirece abiberäja gyene? Teeme conocäco pisi nyene niyaniya cable bine mene jajanename, siige teepi jäätecijusi teebine.” ²⁸ Teepi piba taatu Yeesu ne idre watata jecananisi Galilaya probins cabu iyeta poto ta.

Yeesu Bucurage Biname bine Miiji me Jewenimige

(Matayo 8:14-17; Luuka 4:38-41)

²⁹ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama abasecretna mete ne ebmalisi. Cuta Yakobu naabi

Yoane teta cama ge. Teepi eclige, ebäcnisi Simona Andrea naabime mete cabu me. ³⁰ Puga Simona me gite molyege gebale cama ätwitäneji ge, siige teepi piba taatu Yeesu ne umle jebenisi teeme poto cidi me. ³¹ Tabe teeme bau me ädige, ime gome jwoomlige, owejäntige. Gebale te teebine obma-lige, siige tabe teebibine mogobi jebenimige.

³² Pui mämleteca, bimu me äpula ingwe gaabe ca Yeesu bau me sewadimisi iyeta pita biname bine piiyepu laati bage niiyaniya cable cama, ³³ pui name pi bucurage biname cina pui babo cewe cabu ca tabasecretnige pui mete gaabe gome me, Yeesu luma enajige. ³⁴ Yeesu miiji me jebenimige bucurage maramara pita cama biname bine piyepu bucurage niiyaniya cable bine iyecräjemige teeme trupa cabu ca. Tabe padare lica ecärimige niiyaniya cable cina mene iicemame teeme poto cidi me, ingle teepi umle ge, egä tabe laasi nyene.

Yeesu Mene Jejananemige Galilaya Probins cabu je

(Luuka 4:42-44)

³⁵ Nuuja bimu krokerage baani te liba camu ge äpli, Yeesu Simona naabibime mete ne ebma-lige, taatu cewe me ädige, puma irecu ätumutige. ³⁶ Simona piiyepu teta cama lui biname, teepi teebine jirngisi ngälu jepänisi, ³⁷ siige jejisi egä, “Iyeta biname cina meebine näärngenisi.” ³⁸ Yepä Yeesu jejemige egä, “Biiri naclege poto mameta-mameta cewe me cane cuta puma mene jajanename, ingle cane bucurage biname bime tääpume tädujine ai gawecewe cabu me.” ³⁹ Puma cita

ca tabe otnefnäjige iyeta Galilaya gawe cabu ta. Tabe lui cewe me läduge, tabe puma abasecretna mete cabu mene jaajemuge piyepu niyaniya cable bine yäayecräjemuge.

Yeesu Mijji me Jewenige Lepera Pita Biname ne (Matayo 8:1-14; Luuka 5:12-16)

⁴⁰ Yepä lepera pita biname te tädige Yeesu bau me, kokorare ca ääpednutige teeme opo gaabe je, ewejanige egä, “Maane liba singi gäte, maane mijji gäte cebine pita cäco me wawena.” ⁴¹ Yeesu babo owecu äbitige teeme tääpume, siige ime uutige, joomlige, jejige egä, “Cane singi gäne. Maane pita cäco äbiti!” ⁴² Piba taatu lepera pita te teebine ebmalige, siige tabe mijji me äbitige. ⁴³ Yeesu teebine kokre cama umle mene jejige, piba ingwe ca jityepige teeme mete me. ⁴⁴ Tabe apu jejige egä, “Näätecijege, gone nuuja biname ne umle jaawenute ai poto cidi me, yepä maane conocäco ädepi iiwäreja biname bau me tabe mäame tääpe ne awatnejame. Cuta Moose me Cotre ibi maane ecanepi teeme bau me cibi ne tabe pui ca Acejiyame ne iiwärejame biname cina piba umle äbitame, egä maane siige mijji gäte.” ⁴⁵ Yepä tabe liba ädige, tabe gije abacitige ai mule poto cidi me idre acenename iyeta poto ta, pei name pi Yeesu äblicäco ge otni nuuja cewe me biname bime irewale je. Mijji pätä tabe biname cäco cewe cabu yaanajuge, siige biname cina iyeta poto ca twaatninusi teeme bau me.

2

Yeesu Mijji me Jewenige Tääpe Nuuja Poto Budre

*Biname ne**(Matayo 9:1-8; Luuka 5:17-26)*

¹ Nesae bimu ingwe gaabe ca Yeesu acnenutige Kaprenauma cewe me, siige biname cina iteci-jemige, egä tabe mete cabu jage. ² Puma cita ca epu bucurage biname cina tabasecretnige teeme bau me, egä mete te tapanige, cuta nuuja puupu lica ge gaabe gome. Yeesu liba teebibine Acejiyame me mene jejemige, ³ piba fooma biname cina tatarige, waaku cabu pita biname ne secanisi, lui me nuuja poto tääpe budre ge. ⁴ Teepi äblicäco ge Yeesu mameta me otni bucurage biname name pi, peei name pi mete toro cabu me jegelisi, toro cabu bora ne jenenisi Yeesu me tuumeji, siige pui bora cabu ca waaku ne siyiniisi, pita biname te lui cabu ätwitäneji ge. ⁵ Yeesu liba jepänimige, egä teepi babo ätrunga cama gemi, tabe jejige pita biname ne egä, “Cäme biname, maane kälyä gäte määme niiya mule cabu ca.”

⁶ Poto cotre abiberäja biname cina puga adnatäreji icrajige. Teepi ngene jotwaninisi egä, ⁷ “Ai biname te baa ngena name pi ai mene jiceniige? Tabe Acejiyame me ngii ne sabe jenenige, ingle nuuja te äblicäco gyene biname ne kälyä wawena teeme niiya mule cabu ca yepä Acejiyame taatu.” ⁸ Piba taatu Yeesu teeme ngenecu bora umle äbitige, teepi lipu ngene jotwaninisi, siige tabe jejemige egä, “Weene ngena name pi peei ngene jotwanininiye? ⁹ Lui gyene plowa iicana ai pita biname ne jajime egä, ‘Maane kälyä gäte määme niiya mule cabu ca’ coo ‘Arpinanti, abujängti, määme waaku ne ecati, siige äte ädi.’ ¹⁰ Yoo siige, cane lui Acejiyame bau ca tädujine

biname me äbitujine, cane lui gwidape ne ama jewenenine, weene pui cabu ca opo nawatniniye, egä cäme conocäco pisi nyene biname ne kälyä wawename teeme niiya mule cabu ca.” Puma cita ca tabe pui pita biname ne jejige egä, ¹¹ “Cane meebine naajenine, arpinanti, abujängti, waaku ne ecati, määme mete me ädi.” ¹² Piba taatu tabe arpinantige, teeme waaku ne ecatige, asatige biname bime irewale je. Teepi mutäcäco äbitininisi, Acejiyame ne eso ecärisi, jiicisi egä, “Cine apu mule ne niinäce lica ituge päpäna.”

*Yeesu Leebi ne Ala Tesoglicige
(Matayo 9:9-13; Luuka 5:27-32)*

¹³ Yeesu cääri acnenutige Galilaya sawa ligi me. Bucurage biname cina teeme bau me seclige, siige tabe teebibine ebiberäjimige. ¹⁴ Puma cita ca tabe liba ädige, yepä täks rarekaake uutecrena biname ne jepänige ngüi Leebi Alaba me bägrä. Tabe adnatäneji enajige täks rarekaake uutecrena mete cabu. Yeesu teebine jejige egä, “Maane tädi cane cama otnime.” Leebi abujängtige, teta cama ädige.

¹⁵ Ai mule ingwe gaabe ca Yeesu deedei äbitige Leebi me mete cabu. Puga ge cuta bucurage täks rarekaake uutecrena biname piyepu cotre atropengäja biname. Teepi Yeesu piyepu teeme abiberäja bägrä cama deedei erwäjisi. Ai lui cälu te äti lica gyene, ingle bucurage biname cina iyeta padare cabu Yeesu cama waatni-nusi. ¹⁶ Puma cita ca cotre abiberäja biname, lui cina Parisea sigu biname gemi, teepi liba jepänisi, egä Yeesu deedei äbitige täks rarekaake uutecrena biname cama piyepu cotre atropengäja biname cama,

teepi teeme abiberäja bägrä bine jejemisi egä, “Tabe baa ngena name pi pepu biname cama deedei erwäjinige?” ¹⁷ Yeesu liba ai mene itecijige, tabe jejemige egä, “Lui biname cina miiji birige, teepi singi lica dokta täapume. Yepä lui cina pita cama birige, teepi singi dokta täapume. Cane lica tädujine ala asoglecame lui biname cina apu jaangemuge, egä teepi conocäco gemi; yepä cane conocono biname bine ala asoglecame tädujine.”

*Ätemleja Deedei Ärwäja cäco Lenaja poto cidi me
(Matayo 9:14-17; Luuka 5:33-39)*

¹⁸ Yepä padare cabu Yoane niiye ca äciseja biname me abiberäja bägrä piyepu Parisea sigu biname cina deedei ärwäja cäco icrajige Acejiyame ne awejename. Puma cita ca poto biname seclige Yeesu bau me, itemlisi egä, “Ngena name pi Yoane me abiberäja bägrä piyepu Parisea biname bime abiberäja bägrä cina deedei ärwäja cäco yaacrajuge, yepä mäame abiberäja bägrä cina deedei yäärwäjimusi?” ¹⁹ Yeesu jejemige egä, “Atejäclmuta soriyomu ne liba yaaclitusi, mamye rooriye me binamewale cina deedei ärwäja cäco lica yaacrajuge, tabe liba pisi nyene teta cama. ²⁰ Yepä padare te pa tädepi, liba mamye rooriye ne pa yaacatepesi, piba teepi deedei cäco pagege lenaja teeme owecu name pi.”

²¹ Yeesu cuta jejemige egä, “Nuuja te kirece äciseja cäco cäbletääpe pläsu ne sasa cäbletääpe bora cabu lica yääswäruge. Tabe liba pepu jaawenuge, siige cäbletääpe ne liba jääcisäjuge, pui kirece pläsu te lacialomluge, siige sasa cäbletääpe ne jääsegläruge. Puma cita ca kirece pläsu te

läwälutuge sasa cäbletääpe cabu ca, siige bora te babo läbituge. ²² Piiyepu nuuja te lica kirece waina niye ne yaapaduruge gouti tääpe ca wawenäneji sasa ängära gwidape cabu. Tabe liba yaapaduruge, kirece waina niye te pui sasa ängära gwidape ne yääpluge, inge tuutnecuge, siige waina niye te gawe me lapaduruge piiyepu ängära gwidape te sabe läbituge. Pätä kirece waina niye miiji apadura kirece ängära gwidape cabu.” Ai neeneneni ngene ca agli mene Yeesu naace popi jejemige, tabe singi biname cina umle äbitame, egä teepi liba singi Acejiyame me mule ne oomlaname, teepi piba äblicäco sasa saarewale bime mule bine äcwetna.

*Ätemleja Sabade Cotre poto cidi me
(Matayo 12:1-8; Luuka 6:1-5)*

²³ Sabade bimu cabu Yeesu teeme abiberäja bägrä cama wiiti calwacupi ngalebora lui gaabe, pui cabu ädige. Teepi liba eclige, abiberäja bägrä cina wiiti mope bine ecrecimisi, ime cabu mälwä bine jimlecäjemisi, kuu bine erwäjemisi. ²⁴ Puma cita ca Parisea sigu biname cina Yeesu ne jejisi egä, “Maane ire, mäame abiberäja bägrä cina baa ngena name pi jewenenisi lui cotrerage gyene Sabade bimu cabu wawename?”

²⁵ Yeesu teebibine jejemige egä, “Egäsu weene ituge acnema, Daawida ngena jewenuji, tabe piyepu teta cama lui biname teepi liba cubrowe icrajuji deedei cäco. ²⁶ Tabe abacituji iiwäreja mete cabu. Puga ge Acejiyame täapume ceereji deedei. Puma cita ca iiwäreja mope biname ngii Abita pui deedei Daawida ne ecäruji. Tabe erwuji cuta

ecärimuji teta cama lui biname bine. Ai lui Daawida te cotre ne jetropangtuji, ingle pui deedei loolo lui cotre ge iyeta biname bime täápume yepä lica iiwäreja biname bime täápume.”²⁷ Puma cita ca Yeesu jejemige egä, “Acejiyame te biname bine niinäce jevenimuji, piba ecituji Sabade bimu ne teeme diibe oocaname. Tabe lica niinäce ecituji Sabade bimu ne, piba jevenimuji biname bine Sabade cotre bine äcwetname.”²⁸ Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane cuta Yageyame gäne Sabade bimu täápume. Cäme conocäco pisi nyene iicaname, ngena ne miiji wawena ai bimu cabu.”

3

Biname Lui me Nuuja Poto Ime Duudemu Ge (Matayo 12:9-14; Luuka 6:6-11)

¹ Yeesu cääri abacitige abasecretna mete cabu me. Yepä biname puga ge, lui me nuuja poto ime duudemu ge. ² Poto biname cina puma iregalerage icrajige päpäname, egä Yeesu liba ai biname ne miiji jevenenige Sabade bimu cabu, ingle teepi singi ge ingle ne päpäname teebine aitname, egä tabe cotre ne bii jetropangtuge. ³ Yeesu pita biname ne jejige abujengtame niinäce gaabe me otnime, ⁴ piba biname bine itemlimige egä, “Mime cotre te lipu nijenininige Sabade bimu cabu ngena wawename, miiji mule wawename coo niiya mule wawename; biname ne ätityerame ireclota me coo teeme ireclota ne sabe wawename?”

Yepä teepi nuuja mene lica ge. ⁵ Yeesu claabe cama teeme bau me ire acitige piiyepu tabe

ngenecu mäpu ge, ingle teepi owecu cäco ge pui biname täapume. Puma cita ca tabe teebine jejige egä, “Määme ime tuuti.” Tabe teeme ime uutige, siige cääri miiji me äbitige pui ime te. ⁶ Puma cita ca Parisea sigu biname cina äsecrärige, piba taatu abasecretnige Heroda me sigu biname cama, siige teepi mene jitransisi Yeesu ne budre me aglime.

Bucurage Biname Sawa Ligi je

⁷⁻⁸ Yeesu abiberäja bägrä cama ädige Galilaya sawa ligi me. Bucurage biname cina Galilaya probins cabu ca teebine ingwe icwisi. Bucurage biname cina cuta seclige babo cewe Yerusalema ca piiyepu nuuja cewe cabu ca Yuudea probins ngalebora piiyepu Idumea probins cabu ca cuta Yoridana baduge nuuja poto doro ca piiyepu cewe maramara cabu ca, lui gemi Turo piiyepu Sidona modamoda cewe mameta. Teepi naace name pi totninisi, ingle teepi ituge ätecija, Yeesu ngena mule bine tewenimumi. ⁹ Biname bucurage name pi Yeesu abiberäja bägrä bine jemige poo te amacetnäjäneji lenajame teeme täapume tabe acenutame piba teepi teebine lica äjwejeräja. ¹⁰ Ingle tabe bucurage biname bine miiji me tewenanemumi, peei name pi iyeta pita biname cina lätyepecäjininusi Yeesu bau me teeme tääpe ne oomlaname. ¹¹ Lui biname bime trupa cabu niiyaniya cable puga ge, teepi liba Yeesu ne jääpänusi, teepi teeme opo gaabe je yaatrametnemuge, ala labayaninusi egä, “Maane lui Acejiyame me Bägrä gäte.” ¹² Yepä Yeesu cable bine kokre cama jaajemuge egä, “Aitneja gone, egä cane laasi näne.”

*Yeesu Twelb Ätyepäneji Biname bine Jejäcrimige
(Matayo 10:1-4; Luuka 6:12-16)*

¹³ Yeesu puma cita ca podo cabu me jegelige, ala tesoglicmige, tabe lui biname täapume singi ge, teepi siige eclige teeme bau me. ¹⁴ Tabe twelb bine jejäcrimige teta cama otnetnejame piyepu tabe teebibine ingwe ca ätyepame Miiji Mene ja-janename ¹⁵ cuta niyaniya cable bine äyecrejame. ¹⁶ Age tema pui biname: Simona, Yeesu lui ne einige Peteru ca; ¹⁷ Yakobu piyepu teeme igane Yoane, Jebedayo me bägrä, Yeesu lui bine aainige Boargenes ca, peei lui egä, ‘Maadubi me bägrä’; ¹⁸ poto lui Andrea, Pilipo, Bartoloma, Matayo, Tooma, Yakobu Alapeus me bägrä, Tadeus, Simona Kanana sigu biname ¹⁹ piyepu Yuuda Isakariyota, lui te Yeesu ne budre me jewabuji.

*Yeesu piyepu Beelsebul, Satani ca Cuta Lui ne Einenisi
(Matayo 12:22-32; Luuka 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Yeesu teeme mete me acnenutige. Cääri bucurage biname cina abasecretnige teeme bau me, peei name pi tabe teeme abiberäja bägrä cama padare lica ge deedei äbitame. ²¹ Yeesu me inglewale cina liba itecijemige ai poto cidi me, teepi eclige teebine oomlaname, ingle biname cina jicisi egä, “Tabe buduma te bii joomlige.”

²² Poto cotre abiberäja biname lui cina Yerusalema ca itu seclumi, teepi apu jicisi egä, “Yeesu me trupa cabu pisi nyene niiya cable bime mopeyame ngii Beelsebul. Tabe teeme kokre ca niiya cable bine yääyecräjemuge.” ²³ Puma cita ca Yeesu teebibine tesoglicmige, ngene ca

agli mene ca jejemige egä, “Satani te baa lipu yääyecräjemuge niiya cable bine? ²⁴ Nuuja gawe biname cina liba labelaninusi teemeteme cubu me, teepi watawata lapirininusi. ²⁵ Cuta yepä ingle te liba labelanuge teemeteme cubu me, pui ingle te lica birige lenaja. ²⁶ Yepä pana gyene, Satani piyepu tabe lui bine yaawadimuge teepi liba labelaninusi teemeteme cubu me, teeme Satani me kokre te peega lapiruge, siige tabe yaatramuge. ²⁷ Pätä laati te liba singi birige kokre biname me mete me abacita teeme gwidape bine waadename, tabe miiji niinäce teebine ätäya. Piba tabe labacituge teeme mete me, yaawadimuge teeme ngena yaacrajuge puma.

²⁸ Cane toraca mene jjenininine: biname cina liba lijaliya niiya mule bine jaawenimusi coo lipu bucurage niyaniya mene jiicemusi, teepi miiji gemi kälyä äbitame pui niiya cabu ca. ²⁹ Yepä laati te liba Aceji Seemo poto cidi me niyaniya mene jiicemuge, pui niiya cabu ca tabe kälyä lica läbituge, ingle pui lui iyeteta niiya gyene.” ³⁰ Yeesu ai mene naace popi jiicige, ingle poto biname cina lipu jiicisi egä, “Teeme trupa ngalebora pisi nyene niyarage cable. Pui te kokre yäacäruge tabe niiya cable bine äyecrejame.” Teepi opo lica ewatnisi, egä Aceji Seemo name kokre gyene ai.

*Yeesu me Ingle Biname poto cidi me
(Matayo 12:46-50; Luuka 8:19-21)*

³¹ Yeesu me mage piyepu iganewale cina tatarige mete gome, Yeesu luma enajige. Teepi pu-utucu je jeclajutemige, mene jityepisi teeme bau me, egä teepi singi teebine päpäname. ³² Bucurage

biname cina adnatäreji puga ge, Yeesu ne jewaclomtisi, siige teepi jejisi egä, “Eei, mäame mage piyepu iganewale ete nemä puutucu je. Teepi singi mäame täapume.” ³³ Yeesu jejemige egä, “Laatu nwene cäme mage piyepu laati bemi cäme naane igane?” ³⁴ Tabe piba ire acitanige biname bime cabu me, lui cina adnatäreji icrajige, teebine jewaclomtisi, siige jejemige egä, “Ire, age tema cäme mage piyepu cäme naane igane. ³⁵ Laati te liba Acejiyame me singi ne jaawenuge, tabe lui cäme naane, cäme igane, cäme ngule, cäme mage.”

4

Ngene ca Agli Mene Kuu Gije Iisabeja poto cidi me
(*Matayo 13:1-9; Luuka 8:4-8*)

¹ Yeesu cääri gije abacitige abiberäjame Galilaya sawa ligi je. Bucurage biname cina abasecretnige, teebine jewaclomtisi, tabe peei name pi poo cabu acenutige, adnatige, siige poo ne jityepäntisi. Biname cina sawa ligi je icrajimige. ² Yeesu teebibine ngene ca agli mene ca ebiberäjimige bucurage mule poto cidi me. Tabe apu jiiçige egä, ³ “Iteçijinege! Yepä biname te ädige calwacupi me kuu gije bine iisabejame. ⁴ Egäcäro tabe kuu gije bine yiisabäjemige, poto cina gaabe cabu itrametnemige, siige ele cina seçlige, erwäjimisi. ⁵ Poto kuu gije cina itrametnemige kula gawe cabu. Gawe puma pape gyene. Ingle gawe poone lica gyene, peei name pi gije cina watata tuupletnäriçe. ⁶ Yepä, bimu te liba nuunu täbitige, gije bine ebemimige, siige jedacromtemige, ingle teeme braju gawe ngalebora me lica ebäcnisi.

⁷ Cuta poto kuu gije cina itrametnemige pägepäge mete bora. Pägepäge cina uutinisi, gije bine jetäyemisi, siige kuu lica jepänimisi. ⁸ Yepä poto kuu gije cina itrametnemige miijirage gawe cabu, tuupletnäriige, uutinisi, jeciretnemige, siige kuu jepänimisi. Poto cina lui jepänimisi teeti kuu, poto cina lui siksti kuu, poto cina lui yepä hanred kuu. ⁹ Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, weene itecijinege umle äbitame.”

*Agesa Ingle Yeesu Biname bine Yaabiberäjemuge
Ngene ca Agli Mene ca*

(Matayo 13:10-17; Luuka 8:9-10)

¹⁰ Yeesu taatu liba enajige, poto lui cina teta cama waatne-tnäjinusi, teepi abiberäja bägrä cama seclige teeme bau me, siige itemlisi ngene ca agli mene ne aboclomtame. ¹¹ Yeesu jejemige egä, “Weeme bau me ituge aboclomta, Acejiyame te lipu biname bine waadena, yepä lui cina camu ge teeme mule oomlana, teeme bau me ngene ca agli mene taatu ituge iicema. ¹² Peei name pi toraca gyene, Acejiyame me mename biname lipu ituge iicana teeme poto cidi me egä,

“Teepi puu jääpänusi cane ngena jaawenune,
yepä teepi umle lica ngena tääpu myene.

Cuta teepi puu yäatecijemuge cane lui mene ji-
icune,

yepä teepi opo lica yaawatnusi.

Peei name pi teepi lica tatatrongärininusi

Acejiyame te teebibine kälyä wawename
teeme niiya mule cabu ca.’ ”

*Yeesu Ngene ca Agli Mene ne Eboclomtige Kuu
Gije Iisabeja poto cidi me
(Matayo 13:18-23; Luuka 8:11-15)*

¹³ Puma cita ca Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene liba lica ngene ca begliye căme mene kuu gije iisabeja poto cidi me, weene cuta piba ngene ca lica peglemepeye poto ngene ca agli mene bine? Yoo siige, cane eboclomtenine. ¹⁴ Lui biname te kuu gije bine yiisabäjemuge, tabe Acejiyame me Mene jaajanemuge. ¹⁵ Lui kuu gije cina yaatrametnemuge gaabe cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina mene liba yäatecijemuge, piba Satani te täduge, yäasecräremuge pui mene bine. ¹⁶ Lui kuu gije cina yaatrametnemuge kula gawe cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina liba Miiji Mene yäatecijemuge, siige gege cama watata joomlusi. ¹⁷ Yepä teepi matikäli padare taatu jäätrungusi, ingle teepi epu pana braju căco gije liiyepu. Teepi liba mäpu ne jääpänusi coo teeme poto cidi me liba jüicetnäjemusi, ingle teepi pui Miiji Mene ne jäätrungusi, teepi piba taatu teeme ätrunga bine yaabmalicmusi. ¹⁸ Lui kuu gije cina yaatrametnemuge pägepäge mete cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina Miiji Mene yäatecijemuge, ¹⁹ yepä mäpu ngene atwadena cina ai gawe ireclota poto cidi me cuta singi rarekaake piyepu poto gwidape täapume, teepi peei Mene ne jäätäyusi pägepäge seeasea pana, siige kuu căco läbituge pui mene te. ²⁰ Lui kuu gije cina yaatrametnemuge miijirage gawe cabu, pui lui eei biname bime pana gemi, lui cina Miiji Mene yäatecijemuge, opo yaawatnusi, siige teeme cabu

kuu jaawenimuge, poto bime cabu teeti kuu, poto bime cabu siksti kuu, poto bime cabu yepä hanred kuu.”

*Ngene ca Agli Mene Lampa poto cidi me
(Luuka 8:16-18)*

²¹ Yeesu cuta nuuja ngene ca agli mene jejemige egä, “Biname te liba lampa ne jaabotuge, tabe diiba ca lica yäätrugäruge coo lica yaacituge dade lolebora me, yepä cabu je yaatecwantuge mete ne apaclyerame. ²² Cuta pepu gyene, page biname bime bau ca ngena ämlitäneji gyene, pajecu me pagege äbita teeme tääpume, piiyepu page teepi lui mule umle lica gemi, teepi pagege umle äbita. ²³ Weeme liba tablame piti nemi ätecijame, weene itecijinege umle äbitame.”

²⁴ Yeesu cuta jejemige egä, “Weene ngena itecijinuge, weeme mope cabu eciteye. Weene luma ngälu yääcärimuye biname bine, weebibine cuta puma ngälu birige ceera, cuta poto cerämu weebibine birige ceera. ²⁵ Lui biname me umle pisi nyene, teebine cerämu ceera. ²⁵ Lui biname me umle pisi nyene, teebine cerämu ceera. Yepä lui biname umle cäco gyene, inge tabe singi lica gyene umle tääpume, Acejiyame te teeme bau ca pa yaacatepi, teeme lui matikäli umle pisi nyene.

Ngene ca Agli Mene Gije Uutana poto cidi me

²⁶ Yeesu jejemige egä, “Apu gyene, Acejiyame te liba biname bine yaawadimuge. Yepä biname te kuu gije bine yiisabäjemuge teeme calwacupi cabu. ²⁷ Tabe ciye cabu ute waagruge, bimu cabu ireclota yaanajuge, cuta ciye je waagruge. Peei padare cabu gije cina täpletnäruge, siige luutini, yepä tabe umle lica birige, egä ai mule te lipu

läbituge. ²⁸ Gawe te teemämu jaawenimuge gije bine uutaname, kuu wawenname. Niinäce ingle cina luutinusi, puma cita ca mope, siige ingwe ca kuu cina täsuge mope cabu ca. ²⁹ Kuu cina liba ngade läbitininusi, tabe ingle bine jaacanimuge, ingle ärucna padare te bii tatyaramtige.”

Ngene ca Agli Mene Mastad Kuu Gije poto cidi me

(Matayo 13:31-32, 34; Luuka 13:18-19)

³⁰ Yeesu jejemige egä, “Mine ngena mule ca yaa-tonärusi Acejiyame te biname bine lipu waadena? Mine pui mule ne lipu ngene ca agli mene ca yaaboclomtusi? ³¹ Peei lui epu pana gyene mastad kuu gije, lui te matikälirage iyeta poto kuu gije bau ca. Liba jaacnuge gawe ngalebora me, ³² täpletnutuge, luutuge, siige baborage läbituge iyeta calwacupi gije cabu ca. Tabe uli pana jaaguge, modamoda ciipe bine jaawenimuge, siige ele cina saacluge, mete bine pui uuwa cabu yaarangäjemusi.”

³³ Bucurage apu pana ngene ca agli mene ca Yeesu biname bine ebiberäjemige. Teepi luma ngälu ibi ge umle äbitame, tabe pui ibi jejananemige. ³⁴ Tabe biname bine ngene ca agli mene taatu ca jejananemige, yepä tabe liba teeme abiberäja bägrä cama taatu enajige, tabe piba iyeta pui ngene ca agli mene bine eboclomäjimige teeme bau me.

Yeesu Sawa cabu Buuwe ne Jiibige

(Matayo 8:23-27; Luuka 8:22-25)

³⁵ Pui bimu mämleteca Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Biiri naclege, yuuresi sawa

nuuja poto doro me.” ³⁶ Puma cita ca abiberäja bägrä cina biname bine sebmalmisi, acetnäriige poo cabu me, Yeesu luma enajige, siige teepi teta cama abyemärinisi. Nuuja poo cina teebibine ingwe icwemimisi. ³⁷ Puma cita ca kokre buuwe te titwige, uule kuu cina tacetneräjininisi poo cabu me, siige poo te mameta ge niye ca apana. ³⁸ Yeesu lui waapo jage ute, mope pila papa cabu jage. Puma cita ca abiberäja bägrä cina teebine elotnantisi, jejisi egä, “Abiberäja biname, maane nää owecu lica gäte, egä mine mameta gemi abumetna?” ³⁹ Siige tabe abujängtige, kokre cama buuwe ne jejige piyepu uule kuu bine jejemige egä, “Siige! Bojä jiginege!” Puma cita ca buuwe te äjutige, siige bulubulu mataru te enajige. ⁴⁰ Tabe jejemige egä, “Miiji lica gyene weene wälu äbita. Nää, weene cäro camu gemi cebine ätrunga?” ⁴¹ Teepi mage wälu me äbitininisi, ätemläjinisi egä, “Baa laasi nyene ai biname? Buuwe piyepu uule cina teeme mene jitecijisi.”

5

Yeesu Miiji Jewenige Niiya Cable cama Biname ne

(Matayo 8:28-34; Luuka 8:26-39)

¹ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama yuurige Galilaya sawa nuuja poto doro me Gerasene gawe cabu me. ² Tabe liba poo cabu ca arpatige, tabe opopa eyige biname cama, lui tasatige kula waja cabu ca, budre biname bine luma gape yaacranimusi. Pui biname me trupa ngalebora puga ge niyarage cable, ³ siige tabe kula waja cabu lui gape gemi, pui cabu yaanajuge. Nuuja te äblicäco

ge teebine seea ca ätäya. ⁴ Bucurage gääbu teeme ernge piyepu ime ituge ätäya ayana ca piyepu seea ca, yepä iyeta padare cabu tabe seea bine jijweclimuge, ayana bine yaagabicmuge. Nuuja te kokre lica ge teebine iibaname. ⁵ Tabe iyeta padare, ciye bimu, kula waja gape cabu ta piyepu podo cabu ta diibe cäco waatnetnäjuge. Tabe niiya ala yaasatuge, kula ca däcu läcäranuge.

⁶ Tabe cudecewe pana ge, Yeesu ne liba jepänige, siige uuwamige teeme bau me, teeme opo gaabe je kokorare ca ääpednu-tige. ⁷⁻⁸ Yeesu jejige egä, “Niiya cable, ai biname cabu ca tasati!” Tabe babo ala abayige egä, “Yeesu, caburage Acejiyame me Bägrä, maane singi ngeno mäte cäme tääpume? Cane Acejiyame me ngii cabu naawejanenine, gone sabe nawenute cebine.” ⁹ Yeesu itemlige egä, “Maane ngii laasi näte?” Tabe jejige egä, “Cane ngii lui Sange gäne, ingle cine bucurage gemi.” ¹⁰ Tabe Yeesu ne ewejanige egä, tabe teebibine lica yäayecräjemuge peei gawe cabu ca.

¹¹ Baborage ngeerangera blome tomi puga ge teeme mameta, podo wajwa cabu deedei tääpume yuunguretnäjemisi. ¹² Siige niiya cable cina Yeesu ne ewejanisi egä, “Cibibine nityepini blome bime trupa bora äbäcname,” ¹³ siige Yeesu jejemige teepi otnime. Puma cita ca niiya cable cina täsecrärige pui biname me trupa cabu ca, siige blome bime trupa cabu me ebäcnisi. Pui blome tomi lui neeneni tausen pana ge, podo wajwa ta uuwamitnige, sawa cabu me uupletnärige, siige abumetnige.

¹⁴ Blome ire atwi biname cina uucratnige, idre ecenanisi babo cewe cabu me piyepu teeme gome

lui poto cewe piti nemi. Biname cina eclige päpäname, egä ngena te bāpletnutige. ¹⁵ Teepi liba atyarige Yeesu bau me, teepi jepänisi biname ne, lui te niināce niiya cable bine sewadenanemumi. Tabe puga ge adnatāneji, cābletāāpe asigrāneji ge, miijirage ngene atwanena cama ge, siige teepi wālu me ābitininisi. ¹⁶ Lui cina jepänisi ai mule ne, teepi biname bine jejananemisi, ngena te bāpletnutige niiya cable cama biname tääpume pi-iyepu blome bime tääpume. ¹⁷ Siige teepi Yeesu ne jejisi teeme gawe ne abmalame.

¹⁸ Yeesu liba biiri poo cabu me acenutige, niiya cable cina lui biname ne secenenanumesi, tabe Yeesu ne jejige teta cama otnime. ¹⁹ Yepä Yeesu ābwāricige, jejige egä, “Acnenuti määme biname-wale bime bau me, jejemepi, määme Yageyame te ngena miiji bii naawenige piyepu tabe lipu owecu ge määme tääpume.” ²⁰ Pui biname te siige abyemārige, Ten Modamoda Cewe gawe cabu ta otnetnājige, jejananemige, Yeesu ngena ituge wawena teeme tääpume. Iyeta biname cina mutācāco ābitininisi.

*Yairus me Ngulebāgrā piyepu Pita cama Magebi
(Matayo 9:18-26; Luuka 8:40-56)*

²¹ Yeesu sawa ne yuurige, poo cabu ca arpatige, siige bucurage biname cina teeme bau me tabasecretnege, teebine jewaclomtisi sawa ligi je. ²² Yepä rooriye te cuta tādige ngii Yairus, lui yepä babo biname gyene pui cewe me abasecretna mete tääpume. Tabe Yeesu ne liba jepānige, ajarige teeme opo gaabe ernge gome, ²³ ewejanige egä, “Cāme matikāli bāgrā budre mameta gwene. Tādi

määme ime acitame teeme papa cabu me teebine miiji wawename, siige tabe piba ireclota ne jepäninige.”

²⁴ Puma cita ca Yeesu teta cama ädige. Bucurage biname cina teebine ingwe icwisi, siige jidudnecäjisi iyeta poto ta. ²⁵ Puga ge cuta yepä magebi, lui te uudi apira pita cama ge twelb kämäge ngalebora. ²⁶ Tabe magerage mäpu cabu waanajenanepi, liba maramara dokta bime bau me waatnanepi. Tabe puu iyeta teeme rarekaake bine yaaswemepi dokta bime bau me, yepä teepi äblicäco ge teebine ätityera, yepä teeme pita te baborage me läbitepi. ²⁷⁻²⁸ Tabe Yeesu poto cidi me ituge ätecija, siige ngene jotwanige egä, “Cane liba teeme cäbletääpe taatu joomlenine, cane pama miiji äbitenine.” Puma cita ca tabe biname bime sobe cabu oclige Yeesu me kaake poto cidi ca, ²⁹ teeme cäbletääpe ne joomlige, siige pita te piba taatu apirige. Tabe asicnantige egä, “Cane miiji bäbitine!” ³⁰ Yepä Yeesu piba taatu umle äbitige, egä kokre te basatige teeme cabu ca. Tabe biname bime sobe cabu atatröngtige, jejemige egä, “Cäme cäbletääpe ne laati te bii noomli-ge?” ³¹ Teeme abiberäja bägrä cina jejisi egä, “Maane jepänenemite biname cina lipu nädudnecäjini, peei name pi maane ngeno me pepu nijinite, egä laati te cäme cäbletääpe noomlige.” ³² Yepä Yeesu ire acitanige biname bime bau me umle äbitame, egä laati te cebine bii noomlige. ³³ Siige pui magebi, lui te umle ge Yeesu ngena jewenige teeme täöpume, tabe wälu piiyepu alongca cama toclige Yeesu bau me. Tabe teeme opo

gaabe je ernge gawe me ajarige, jejige iyeta ngena cina bäbitininisi teeme täápume. ³⁴ Yeesu jojige egä, “Bägrä, mäáme ätrunga te meebine miiji bii naawenige. Äte, maane ocli ngenecu poode cama. Mäáme pita te ingwe ca meebine lica pa noomlepi.”

³⁵ Yeesu liba magebi cama camu mene iicema cabu, Yairus me mete cabu ca mene secanisi teeme bau me egä, “Mäáme bägrä siige budre gwene. Maane ngeno me cerämu jewagrijenite abiberäja biname ne maane cama otnime.”

³⁶ Yeesu liba itecijige, tabe Yairus ne jejige egä, “Wälu gone, miiji ätrunga taatu.” ³⁷ Siige puma cita ca tabe ädige teeme mete me. Tabe nuuja biname ne padare lica ecäriige teta cama otnime

yepä Peteru piiyepu Yakobu teeme igane Yoane cama. ³⁸ Teepi liba atyarige, Yeesu jepänige, biname cina lipu papa me äbitininisi, ele jolwisi.

³⁹ Tabe mete cabu abacitige, biname bine jejemige egä, “Weene ngena guugla gemi? Weene ngena ele gemi? Bägrä budre lica gwene, tabe ute gwene.”

⁴⁰ Yepä teepi Yeesu ne ngange ecwänisi, siige tabe teebibine puutucu me isemige. Piba tabe abacitige bägrä me mage, babe piiyepu teeme nesae abiberäja bägrä cama puupu cabu me, bägrä luma ätwitäneji ge. ⁴¹ Tabe ime gome jwoomlige, jojige

egä, “Talita kuum,” lui egä, “Matikäli ngulebägrä, arpinanti!” ⁴² Tabe piba taatu arpinantige, siige gije abacitige otnetnejame. Tabe lui twelb kämäge

ge. Lui cina ai mule ne jepänisi, teepi mutäcäco äbitininisi. ⁴³ Yeesu kokre cama mene jejemige egä, “Gone biname bine jaajananemuye ai poto cidi

me,” yepä tabe jejemige bägrä ne deedei ceerame.

6

*Yeesu ne Nasareta Cewe je Jigyisi
(Matayo 13:53-58; Luuka 4:16-30)*

¹ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama pui cewe ne sebmalige, teemerage cewe me tacnenutige.

² Sabade bimu cabu tabe gije abacitige abiberäjame abasecretna mete cabu. Bucurage biname puga ge teeme mene itecijemige. Teepi mutäcäco äbitininisi, jiicisi egä, “Ai biname te luga tabiberäjumi iyeta ai? Tabe luma cita ca ai mule ne secatumi? Tabe lipulipu kokre cama mule bine jewenenemige?” ³ Egäsu tabe pui mete raranga biname gyene, Mariya me bägrä, Yakobu Yoose Yuuda Simona naabibime naane gyene. Teeme ngulewale aga icrajenanemige mine cama.” Puma cita ca teepi teebine jigyisi.

⁴ Yeesu teebibine jejemige egä, ‘Acejiyame me mename biname ne yaacatusi iyeta poto ta, yepä lica teemerage cewe cabu je, teemerage inglewale cina piiyepu teeme mete biname cina.” ⁵ Tabe puu teeme ime aacitige nesae biname bime papa cabu me, siige teebibine miiji me jewenimige, yepä tabe bucurage ciitaca mule äblicäco ge wawena puma, ingle biname cina ätrunga cäco ge. ⁶ Tabe mutäcäco ge teeme ätrunga cäco mule name pi.

Yeesu Teeme Twelb Abiberäja Bägrä bine Jityepäjemige

(Matayo 10:5-15; Luuka 9:1-6)

Puma cita ca Yeesu otnetnäjige mameta cewe gaabegabe ta, biname bine ebiberäjimige. ⁷ Tabe

pui twelb abiberäja bägrä bine tesoglicmige, neeneni neeneni jityepäjemige kaakesea wawename. Tabe kokre ecärimige niiya cable bine äyecrejame, ⁸ piyepu jejemige egä, “Weeme otnetneja cabu je weene nuuja gwidape bine gone yaawadimuye yepä otnetneja suru taatu bine. Gone yaawadimuye deedei coo diiba coo rarekaake. ⁹ Weene ernge gwidape asigräripeye, yepä gone yaawadimuye tuwängle cäbletääpe.” ¹⁰ Tabe cuta jejemige egä, “Weene liba lui cewe me naacluge, inajininuge biname cama, lui cina iwadininusi teeme mete me, ngälu weene pui cewe ne liba saabmaluye. ¹¹ Yepä lui cewe cabu biname cina liba weebibine lica jiwablininusi coo lica jitecijninusi, teeme tuuwe bine jääglubäjemuye weeme ernge cabu ca, siige saabmaluye pui cewe ne. Teepi ai cabu ca umle läbitininusi, egä teepi pagege niiya daremu ne päpäna.”

¹² Siige puma cita ca abiberäja bägrä cina ot-netnäjinisi, biname bine jejananemisi, egä teepi miiji teeme niiya mule cabu ca atatröngärame.

¹³ Teepi bucurage niiya cable bine iyecräjemisi biname bime trupa cabu ca piyepu pita biname bine oil ca eganimisi, siige teepi miiji äbitininisi.

*Yoane Niiye ca Äciseja Biname me Budre
(Matayo 14:1-12; Luuka 9:7-9)*

¹⁴ Galilaya probins mope biname Heroda te itecijige Yeesu poto cidi me, ingle teeme ngii babo äbitige. Poto biname cina jiicisi egä, “Yeesu lui Yoane niiye ca äciseja biname sine. Acejiyame te teebine budre cabu ca yaarpinantepi, pui name pi teeme kokre pisi nyene ciitaca mule bine

wawenecame.” ¹⁵ Poto cina jiicisi egä, “Tabe lui Eliya sine,” poto cina egä, “Tabe lui Acejiyame me yepä mename biname gyene, epu pana teeme sasa mename biname cina liiyepu.” ¹⁶ Yepä Heroda liba itecijige Yeesu poto cidi me, tabe jiicige egä, “Tabe Yoane sine, cane lui täápume jaajemepene mope äläcnutame. Tabete tacnenutumi ireclota me.”

¹⁷⁻¹⁸ Heroda apu jiicige, ingletabe teeme igane Pilipo me coga Herodiyas ne itu waacatepi. Yoane Heroda ne itu jaajananepi egä, “Peei lui conocono gyene maane mäáme igane me coga uute-cra.” Puma cita ca Herodiyas te Heroda ne jaajepi Yoane ne oomlaname, seea ca ätäyame, krokeciye metecabu me acitame, siige Heroda te teeme singi ibi jaawenepi. ¹⁹ Herodiyas Yoane ne jäämugetnepi teeme mene name pi. Tabesingi getebine budre me acitame, yepä tabe äblicäco gete Heroda name pi. ²⁰ Heroda lui wälu gete Yoane täápume, ingletabe opo yaawatnepi, egä Yoane lui miijirage conocäco biname gyene, tabe siige cängenarage ire jaatwepi. Tabesingi geteeme mene ätecijame, ngänuge tabe puu ngenecu mäpu me läbitanuge, tabe liba jäätecijanuge.

²¹ Siige Herodiyas te miiji padare ne jääpänepi, Heroda liba soriyomu ne jaawenepi teeme ärngi bimu täápume. Tabe ala taasoglecmepi teeme ingwe gaabe ca lui modamoda biname bine, cubu mope biname bine piyepu nuuja Galilaya ngii biname bine. ²² Teepi liba deedei cabu jage, Herodiyas me beecma bägrä te piba tabacitige, giire jewäjige, siige Heroda piyepu soriyomu biname bime ngenecu gege jewenimige.

Heroda ngulebägrä ne jojige egä, “Naji, maane singi ngeno mäte? Cane nääcärenine. ²³ Cane Acejiyame me ngii cabu naajenine, egä maane liba ngena täapume nätinärenite, cane nääcärenine, ngänu gyene puu cäme gawe cebocebo.”

²⁴ Puma cita ca ngulebägrä te oclige mage ne ätemlame egä, “Cane ngena täapume itinärenine?” Mage te jojige egä, “Jejepi Yoane niiye ca äciseja biname me mope täapume.” ²⁵ Ngulebägrä te piba taatu acnenutige Heroda bau me, jejige egä, “Cane singi gäne maane cebine watata ceerame Yoane niiye ca äciseja biname me mope. Pleito cabu secanepi cäme bau me päpäna täapume egä tabe budre.” ²⁶ Ai mene te puu Heroda ne ngenecu mäpu me jewenige, yepä tabe äblicäco ge ngulebägrä me singi ne kaake me wawename, ingle tabe lui mene jojige soriyomu biname bime opo gaabe je. ²⁷ Siige tabe piba taatu yepä awamuta biname ne jityepige Yoane me mope ne äläcnutame, acaname. Awamuta biname te ädige krokeciye mete me, Yoane me mope ne jeläcnutige, ²⁸ pleito cabu secanige soriyomu puupu cabu me, siige ngulebägrä ne ocärige. Ngulebägrä te ocärige teeme mage ne. ²⁹ Yoane me abiberäja bägrä cina liba itecijemige ai poto cidi me, teepi seclige, teeme budrekaake ne ecatisi, siige gape cabu me ecitisi.

Yeesu Faib Tausen Biname bine Engärimige

(Matayo 14:13-21; Luuka 9:10-17; Yoane 6:1-14)

³⁰ Yeesu me ätyepäneji biname cina täcnärige teeme bau me, jejisi, iyeta teepi ngena ituge wawena piyepu abiberäja. ³¹ Puma cita ca Yeesu teebibine jejemige egä, “Mine min taatu naclege

taatu cewe me. Weene puma matikolä padare ngene poccineye.” Tabe apu naace popi jejemige, ingle bucurage biname cina iyeta padare cabu teeme bau me twaatninusi, peei name pi tabe teeme abiberäja bägrä cama padare lica ge deedei äbitame. ³² Siige teepi taatu eclige poo gaabe biname cäco cewe me.

³³ Yepä bucurage biname cina jepänimisi, teepi liba abyemärinisi, siige teepi opo ewatnimisi teebibine. Puma cita ca teepi iyeta maramara cewe cabu ca ernge ta uuwamitnige, niinäce puupu ne joomlisi, Yeesu lui puupu cabu me teeme abiberäja bägrä cama ädige. ³⁴ Teepi liba atyarige, Yeesu poo cabu ca arpatige, siige baborage biname tomi ne edäriige. Tabe baborage owecu jeglemige teebibine, ingle teepi epu pana icrajige maamoi liiyepu, lui bime ire atwi biname lica gyene. Siige tabe gije abacitige teebibine abiberäjame bucurage mule poto cidi me.

³⁵ Liba mämle bimu me äbitige, abiberäja bägrä cina seclige Yeesu bau me, jejisi egä, “Siige mämle gyene, cuta ai lui biname cäco cewe gyene, ³⁶ peei name pi ai biname bine jityepimi mameta calwacupi cewe me piyepu maramara cewe me teepi deedei aletname.” ³⁷ Yepä Yeesu jejemige egä, “Weene te deedei ecäremeye teeme loolo me.” Teepi itemlisi egä, “Cije cine lipulipu teebibine engärenemisi? Mine liba singi gemi teebibine ngeerame, mine miiji neeneni hanred silba rarekaake ca deedei aletna.” ³⁸ Yeesu itemlimige egä, “Weeme lija buluduu gemi? Äte, naaclege päpänamel!” Teepi jepänimisi, jejisi egä, “Cime faib buluduu gemi piyepu neeneni cibi bumate gegi.”

³⁹ Yeesu puma cita ca abiberäja bägrä bine jejemige biname bine abelename maramara tomi wawename siige adnaterame baace cabu, ⁴⁰ siige teepi maramara tomi cabu adnatäriige. Poto tomi lui fifti biname ge, poto cerämu ngälu yepä hanred oomlaname. ⁴¹ Puma cita ca Yeesu pui faib buluduu bine sewadimige neeneni cibi cama, cabu me ire acitige, Acejiyame ne eso ecäriige, itrecimige, siige abiberäja bägrä bine ecärimige biname bine ceeraname. Tabe cuta pui neeneni cibi bine jaabelanige biname bine ceeraname. ⁴² Teepi erwäjimisi, ngene jeglemige. ⁴³ Abiberäja bägrä cina etomlicmisi lui deedei cibi cina cebo abamutiniisi, jengärimisi, siige twelb diiba cina tapaninisi. ⁴⁴ Lui rooriye cina erwäjimisi, teepi faib tausen ge.

*Yeesu Niiye papa cabu Otnige
(Matayo 14:22-33; Yoane 6:15-21)*

⁴⁵ Piba taatu Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige poo cabu acetnerame teeme niinäce gaabe otnime sawa nuuja poto doru me uuraname Betesaida cewe me, piba tabe pui padare cabu biname bine jityepäjemige. ⁴⁶ Yeesu liba biname bine yewo jwenanemige, pui ingwe gaabe ca tabe ädige podo cabu me irecu ätumutame. ⁴⁷ Liba ciye tumlige, poo lui sawa cunäcäpu jage, Yeesu teeme taatu doru cabu jage. ⁴⁸ Tabe liba jepänige, egä teeme abiberäja bägrä cina niiya ne bii jepänisi poo äwäca cabu, ingle buuwe te opoporage tipwäjige, tabe sewali mameta me teeme bau me ädige niiye papa cabu ta. Tabe singi ge teebibine äsuplengame,

⁴⁹ yepä abiberäja bägrä cina teebine jepänisi ni-
iye papa cabu otni je. Teepi apu jengemige,
egä dadrange ge, siige teepi niiya ala abayininisi.
⁵⁰ Teepi iyeta teebine jepänisi, siige babo wälu me
äbitininisi.

Puma cita ca Yeesu teebibine jejemige egä,
“Wälu gone läbitininuye. Cane säne.” ⁵¹ Puma cita
ca tabe poo cabu acenutige, siige buuwe te äjutige.
Abiberäja bägrä cina mutäcäco äbitininisi temiji pi.
⁵² Teepi puu jepänisi, Yeesu buluduu piyepu cibi
bine bucurage me lipu jewenimige, yepä teepi opo
lica ewatnisi teeme kokre ne, ingle teeme ngene
atwanena tuuberage ge.

*Yeesu Pita Biname bine Miiji Jewenimige Gene-
sareta Gawe cabu
(Matayo 14:34-36)*

⁵³ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama sawa ne
yuurige, atyaramtige Genesareta gawe cabu me,
siige poo te puma ipyige. ⁵⁴ Teepi liba poo cabu
ca ärpige, biname cina Yeesu ne piba taatu opo
ewatnisi, ⁵⁵ siige uuwamitnige, cewe gaabegabe
ta idre ecenanisi. Biname cina liba itecijemige,
egä Yeesu luci yene, teepi siige pita biname bine
piiyeme waaku cabu ewadanemisi. ⁵⁶ Iyeta poto
ta Yeesu luma waatnetnäjuge: modamoda cewe,
matimati cewe piyepu calwacupi cewe cabu ta,
puupu luma pajecu ge, piiyeme pita biname
bine yaawadanemusi. Teepi Yeesu ne yaawe-
janusi pita biname cina teeme cäbletääpe pepyämu
taatu oomlaname. Iyeta lui cina joomläjusi, miiji
läbitininusi.

7

Saarewale bime Abiberäja
(Matayo 15:1-9)

¹ Parisea sigu biname piyepu Yerusalemä ca lui poto cotre abiberäja biname cina seclumi, teepi abasecretnige Yeesu bau me. ²⁻³ Teepi jepänisi, egä teeme abiberäja bägrä cina ime äciseja cäco deedei erwäjemisi. Teepi peei lui saarewale bime mule ne lica jaawenusi Parisea biname piyepu nuuja Israela biname bime pana, lui cina deedei lica loolo, teepi liba conocäcorage mule ca niinäce ime lica lääcisäjinusi cude gwidape cabu ca kälyä äbitame.

⁴ Cuta teepi liba täcnäruge aletna puupu cabu ca deedei cama, teepi pui deedei lica yäärwäjimusi, liba niinäce lica jääcisäjemusi. Piti nemi cuta bucurage poto saarewale bime mule, teepi lui bine jaawenimusi, naace teepi lipu conocäcorage mule ca jääcisäjemusi kaapo, pani, piyepu lijaliija ängära gwidape bine cuta piyepu ute gwidape bine.

⁵ Siige pui Parisea biname piyepu cotre abiberäja biname cina Yeesu ne itemlisi egä, “Ngena name pi mäame abiberäja bägrä cina saarewale bime mule bine lica yääcwetnimusi, yepä teepi äciseja cäco ime ca deedei loolo?”

⁶ Yeesu jejemige egä, “Toraca gyene, mename biname Isaya lui niinäce gaabe mene jiiuji weeme poto cidi me. Weene walya biname gemi, tabe lipu soogäruji egä,

‘Ai biname cina cebine, lui Acejiyame gäne, teeme tage miipe ca nawepyeräjusi,
 yepä teeme ngene atwanena cudeceworage
 gyene cäme bau ca.

⁷ Nuuja miiji lica gyene teepi cebine opo gaabe me acitame,
 ingle teepi biname bine yaabiberäjimusi cotre
 bine äcwetname, lui căme cotre lica gemi.’ ”

⁸ Yeesu cuta jejemige egä, “Weene läbwäricinuye wawenecame, Acejiyame te ngena jijinuge, yepä weene saarewale bime mule bine jaawenimuye.

⁹ Weene mage umle gemi Acejiyame me Mene ägyi saarewale bime mule bine cängenarage äcwetname.

¹⁰ Moose te jiiçuji egä, ‘Weene miiji mage babe bine opo gaabe me acita,’ piiyepu egä, ‘Laati te liba teeme mage babe potu cidi me niiyarage mene jiičemuge, teebine miiji budre me acita.’

¹¹ Yepä weene te yaabiberäjimuye, egä laati te liba teeme mage babe bine jaajuge egä, ‘Cane äblicäco gäne weebibine ätityera, ingle cane lui gwidape ca ätityerame weebibine, cane itu secitumene Acejiyame tääpume,’ ¹² siige tabe kälyä läbituge teeme mage babe bine ätityera cabu ca. ¹³ Weene Acejiyame me Mene ne kaake me jaawenuye saarewale bime mule ca, weene lui yaabiberäjimuye. Piti nemi bucurage apu pana mule, weene lui bine jaawenimuye.”

Lui Gwidape cina Biname ne Niya me Jaawenusi

(Matayo 15:10-20)

¹⁴ Yeesu biname bine cääri tesoglicmige teeme bau me, jejemige egä, “Weene iyeta cebine näteciye, umle äbitinineye. ¹⁵ Lui gwidape te labacituge biname me trupa ngalebora me, pui te äblicäco gyene teebine niya me wawename. Yepä lui te tasatuge teeme ngenecu cabu ca, pui

te teebine niiya me jaawenuge. ¹⁶ Weeme liba tablame piti nemi äteciame, weene iteciainege.”

¹⁷ Puma cita ca Yeesu biname bine sebmalmige, mete me abacitige. Puma teeme abiberäja bägrä cina teebine itemlisi pui ngene ca agli mene ne aboclomtame. ¹⁸ Yeesu jejemige egä, “Baa weene cuta umle lica gemi! Weene nää lica jepäneniye, egä ngena te labacituge biname me trupa cabu me, peei te äblicäco teebine niiya me wawename, ¹⁹ ingle lica labacituge teeme ngenecu bora me yepä teeme came cabu me, siige ingwe ca tasatuge teeme cabu ca.” Ai iicema cabu Yeesu jiiicige, egä nuuja deedei cibi cude lica gemi.

²⁰ Puma cita ca tabe jiiicige egä, “Lui te tasatuge biname me ngalebora ca, peei te teebine niiya me jaawenuge. ²¹ Ngalebora ca, biname me ngenecu bora ca saacluge niyarage ngene atwanena cina. Puma cita ca cuta saacluge singi sargi ero mule wawename, singi gwidape ero me, budre me aglime, ²² mule wawename biname cama lui te teeme coga coo rooriye lica birige. Ngenecu bora ca cuta saacluge gwidape singisingi cina, piyepu singi nuuja maramara niiya mule bine wawenetnäjame, angletnejame, ajiri cama mule wawename, ire patre aglime, niyaniya mene iicetnejame, teemämu awepyeräjame, budubuduma mule wawenecame. ²³ Iyeta ai niiya singisingi cina, lui ngalebora ca saacluge, biname ne niiya me jaawenusi.”

*Yepä Magebi me Ätrunga
(Matayo 15:21-28)*

24 Puma cita ca Yeesu abyemärige, ädige babo cewe Turo gawe cabu me. Tabe yepä mete cabu me abacitige, siige tabe singi lica ge nuuja biname te umle äbitame, egä tabe pisi nyene mete cabu, yepä tabe äblicäco ge ämlitäneji lenaja. 25 Yepä magebi, lui me ngulebägrä niiya cable cama ge, liba utecijige Yeesu poto cidi me, tabe piba taatu teeme bau me toclige, siige ajarige teeme opo gaabe je ernge gome. 26 Ai magebi lui Israela biname lica gwene, tabe Griik meneyame magebi gwene. Tabe Poenikiya babo cewe je aplimluji Suriya gawe cabu je. Siige tabe Yeesu ne ewejanige niiya cable ne asatame teeme bägrä me trupa cabu ca. 27 Yepä Yeesu ngene ca agli mene ca jojige egä, “Miiji niinäce bägrä bine deedei ceera. Niiya gyene teeme deedei acata, drego plongo bime täapume iisaba.”

28 Magebi te Yeesu ne teeme ngene ca agli mene jewecnistige, jejige egä, “Toraca babo biname, yepä dade gawe me lui drego plongo cina lätwitaninusi, teepi yäärwäjimusi pläpupläpu bine, bägrä bime bau ca lui cina saatrametnemuge.”

29 Yeesu jojige egä, “Maane miijirage mene ca nawecnistite. Äte ocli mete me. Niiya cable te bii tasatige mäame bägrä me trupa cabu ca.”

30 Magebi te acnenutige teeme mete me, puma bägrä ne jopänige ätwitäneji ge ute puupu cabu, siige umle äbitige, egä cable te bii basatige.

Yeesu Mene Iicema cäco Tablame Buduma Biname ne Miiji Jewenige

31 Yeesu ebmalige babo cewe Turo gawe ne, Sidona babo cewe ta ädige piiyepu Ten Modamoda

Cewe gawe cabu ta, ngälu Galilaya sawa ne joomlige. ³² Puma teeme bau me ecanisi tablame buduma biname ne, lui te mene cängena lica jicemuge. Teepi Yeesu ne ewejanisi teeme tääpe ne oomlaname. ³³ Yeesu teebine ecatige biname bime sobe cabu ca, taatu cewe me ecanige. Puma tabe teeme ime kukluta aacitige teeme tablame bora me, piba mote eblemutige teeme ime kukluta cabu me, siige joomlige teeme wätä ne. ³⁴ Piba tabe ire acitige cabu me, ngenecu mäpu äbitige owecu name pi, siige jejige Aramea mene ca egä, “Epata” lui egä, “Iitneye”.

³⁵ Piba taatu teeme tablame cina iitnäsi, siige tabe cängenarage mene itecijige piyepu teeme wätä te apinicige, tabe siige piba mene cängena jicemige. ³⁶ Puma cita ca Yeesu biname bine jejemige, egä teepi gone ai poto cidi me mene jajanena. Ngänuge, tabe puu jiibanemige, yepä teepi jejananemisi. ³⁷ Siige iyeta biname cina mutäcäco äbitininisi, jicisi egä, “Iyeta mule tabe lui itu tewenetnäjimumi, babo miijirage gemi. Tabe cuta tablame buduma biname bine jaawenimuge mene ätecijame piyepu mene iicema cäco biname bine jaawenimuge mene iicemame.”

8

Yeesu Fooa Tausen Biname bine Engärimige (Matayo 15:32-39)

¹ Pui padare cabu bucurage biname cina cääri tabasecretnige Yeesu bau me. Teeme liba nuuja deedei lica abmalige loolo me, Yeesu abiberäja

bägrä bine tesoglicmige, jejemige egä, ² “Cane bab-orage owecu gäne ai biname bime tääpume, ingle teepi cane cama ituge lenaja nesae bimu cama, si-ige teeme deedei bämlige. ³ Cane liba loolomecewe jityepenemine teeme cewe me, teepi gaabegabe cijje irecu laboclomäjininusi, ingle poto cina cud-ecewe cewe ca seclumi.” ⁴ Abiberäja bägrä cina Yeesu ne mene jewecnistisi egä, “Mine äblicäco gemi ama ai daapo taatu cewe cabu ai biname bine ängära.” ⁵ Yeesu itemlimige egä, “Weeme lija buluduu gemi?” Teepi jejisi egä, “Cime seben gemi.”

⁶ Puma cita ca Yeesu biname bine jejemige gawe cabu adna-terame. Piba tabe pui seben buluduu bine sewadimige, Acejiyame ne eso ecäridge, itrecimige, ecärimige abiberäja bägrä bine teepi biname bine ceeraname, siige teepi ecäranemisi. ⁷ Teeme cuta puga ge nesae matimati cibi bumate. Yeesu eso ecäridge cibi tääpume, jejemige abiberäja bägrä cina biname bine ceeraname. ⁸⁻⁹ Iyeta biname cina erwäjimisi, siige ngene jeglemige. Teepi lui fooma tausen biname ge. Abiberäja bägrä cina deedei pacupacu bine etomlicmisi, seben modamoda diiba bine jengärimisi, siige teepi tapanininisi. Puma cita Yeesu biname bine jityepimige teeme cewe me. ¹⁰ Pui ingwe gaabe ca tabe piba taatu acenutige poo cabu teeme abiberäja bägrä cama, siige teepi eclige Dalmanuta gawe cabu me.

*Parisea Sigu Biname cina Itemlisi Ciitaca Mule
tääpume
(Matayo 16:1-4)*

¹¹ Poto Parisea sigu biname cina seclige, gije abacitinisi Yeesu cama äcelame. Teepi singi teebine apicetnärame, siige jejisi ciitaca mule wawename pui ca awabame, egä Acejiyame te teebine ituge ätyepa. ¹² Yeesu ngenecu mäpu me äbitige, jejemige egä, “Weene puu tepänanemimuye cane lui ciitaca mule bine tewenanemumene, yepä weene nätemläjeniyee cane cerämu wawename. Cane toraca jijenininine: cane licarage nuuja ciitaca mule ne wawena weene päpäname.” ¹³ Puma cita ca tabe teebibine sebmalmige, acenutige poo cabu teeme abiberäja bägrä cama, siige teepi sawa ne yuurisi nuuja poto doro me.

Parisea Sigu Biname bime piyepu Heroda me Uutneca Gwidape

(Matayo 16:5-12)

¹⁴ Abiberäja bägrä cina ngene jitrimalemige buluduu waadename, peei name pi teeme yepä taatu buluduu puga ge poo cabu. ¹⁵ Yeesu teebibine umle mene jejemige Heroda piyepu Parisea sigu biname bime poto cidi me. Tabe ngene ca agli mene ca apu jiicige egä, “Weene cängena ire Parisea biname bime piyepu Heroda me uutneca gwidape täápume.” ¹⁶ Teepi mene opo lica ewatnisi, siige teemeteme jitransisi egä, “Tabe pama apu nijeninige, ingle mime buluduu lica gemi.”

¹⁷ Yeesu umle äbitige, teepi ngena täápume jicemisi, siige tabe jejemige egä, “Weene ngena name pi jitraniyee, egä weeme buluduu lica gemi? Weene nää camu gemi cäro opo awatna coo umle äbita? Weeme ngene atwanena nää tuuberage gemi? ¹⁸ Weeme puu tablame piti

nemi, yepä weene lica itecijnuge, piyepu weeme puu irecu piti nemi, yepä weene lica jääpänimuye. Weene nää ngene lica jotwiniye, ¹⁹ cane liba faib buluduu bine yäätrecemepene faib tausen biname bime täapume, weene lija diiba apanäneji jäängärepepeye deedei pacupacu ca?” Teepi jejisi egä, “Twelb diiba.” ²⁰ Tabe cuta itemlimige egä, “Cane liba seben buluduu bine sitrecimumene foom tausen biname bime täapume, lija modamoda diiba apanäneji weene tengärimumeye deedei pacupacu ca?” Teepi jejisi egä, “Seben diiba.” ²¹ Puma cita ca Yeesu jejemige egä, “Weene cäro camu gemi umle äbita cäme poto cidi me.”

Yeesu Ireku Määsumäsu Biname ne Miiji Jewenige Betesaida je

²² Teepi atyarige cewe ngii Betesaida me. Puma biname cina irecu määsumäsu biname ne secanisi Yeesu bau me, siige ewejanisi teeme täape oomlaname. ²³ Yeesu teebine ime gome joomlige, ecanige taatu cewe me. Tabe teeme irecu bine mote ca äätyewäriige, ime aacitige teeme papa cabu me, itemlige egä, “Nää, maane gwidape bine jepänenemite?” ²⁴ Tabe ire acitanige, jiicige egä, “Yoo, cane biname bine jepänenemine, yepä teepi epu pana gemi uli, lui cina otnenininiisi.” ²⁵ Yeesu cääri ime aacitige teeme irecu cabu me. Puma cita ca pui biname te kokre cama ire acitanige, siige teeme irecu cina aasatäsi, piba tabe iyeta gwidape bine cängena jepänanemige. ²⁶ Yeesu teebine jityepige cewe me apu mene cama egä, “Gone loclomute cewe me biname bine jajanename ai poto cidi me, yepä gaabe ta ädepi määme mete me.”

Peteru Yeesu ne Jewabudnitige, egä Tabe Keriso Sine

(Matayo 16:13-20; Luuka 9:18-21)

²⁷ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama ädige Kesarea Pilipo gawe cabu lui cewe gemi, pui cewe cabu ta otnetnejame. Gaabegabe Yeesu teebibine itemlimige egä, “Biname cina lipu jiicusi, egä cane laasi näne?” ²⁸ Teepi jejisi egä, “Poto cina lui jiicusi, egä maane Yoane niiye ca äciseja biname säte. Poto cina jiicusi, egä maane Acejiyame me mename biname Eliya säte; poto cina egä, maane teeme nuuja mename biname gäte.” ²⁹ Yeesu teebibine itemlimige egä, “Cije weene, weene lipu jiiceniye, egä cane laasi näne?” Peteru jejige egä, “Maane Keriso säte, biname bine lui te niiya cabu ca pa yääsecräremepi.” ³⁰ Yeesu kokre cama jejemige, egä teepi nuuja biname bine gone jajanena teeme poto cidi me.

Yeesu Jiicemige Teeme Mäpu Ngalebora Lenaja piyepu Budre poto cidi me

(Matayo 16:21-28; Luuka 9:22-27)

³¹ Yeesu gije abacitige abiberäja bägrä bine abiberäjame. Tabe jejemige egä, “Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane miiji mäpurage gwidape bine pagege päpäna piyepu Israela modamoda biname, modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname cina pagege cebine ägyi. Cebine budre me pagege acita, yepä nesae me lui bimu cabu cane piba pa larpinantepene ireclota me.” ³² Tabe pajecurage jiicige ai poto cidi me. Puma cita ca Peteru Yeesu ne taatu cewe me ecanige, gije jebacitige teeme

mene name pi ablawejame. ³³ Yepä Yeesu ata-trongtige, teeme abiberäja bägrä bime cabu me ire acitige, siige Peteru ne kokre cama mene jejige egä, “Satani, căme opo gaabe ca äyebtingti. Määme ngene atwanena lui Acejiyame bau ca lica gyene, yepä biname bime cabu ca gyene.”

³⁴ Puma cita ca Yeesu biname bine piyepu teeme abiberäja bägrä bine tesoglicmige, jejemige egä, “Biname te liba singi cane cama otnime, tabe miiji teemerage singi bine gawe me acrana, teeme baarge uli ne palace cabu acana siige cebine ingwe äcwi. ³⁵ Laati te liba singi lica teemerage singi bine abmaläcemame, tabe teeme ireclota ne cirege apesera. Yepä, laati te singi ge teemerage singi bine abmaläcemame inge cane piyepu Miiji Mene name pi, tabe toraca ireclota ne cirege päpäna. ³⁶ Biname te nuuja miiji ne lica cire jääpänepi, ngänu gyene tabe puu iyeta ai gawecewe ne yaacatuge, yepä teeme ireclota ne yaape-saruge. ³⁷ Nuuja gwidape lica gyene ceerame teeme ireclota awecnista daremu me. ³⁸ Laati te liba cebine nägyenige piyepu căme mene ibi lica äbitenige ai padare cabu, biname cina liba niiya mule bine jaawenimusi piyepu sargi mule yaacnemusi, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane cuta teebine cirege ägyi, cane liba Babe me jamyacu apaclyera cama piyepu teeme mename seemo cama cire tacnepene ai gawecewe cabu me.”

9

¹ Tabe cuta jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine: ama poto lui cina jeclajutäjenemige,

budre lica cire läbitipesi, ngälu teepi niinäce cire jääpänepesi Acejiyame te biname bine waadena kokre cama.”

*Yeesu Mara Opo me Äbitige
(Matayo 17:1-13; Luuka 9:28-36)*

² Siks bimu ingwe gaabe ca Yeesu aacanänige Peteru, Yakobu piyepu Yoane teta cama, teebibine opo jaawenänige baborage podo cabu me, siige teepi puma taatu ge. Podo cabu abiberäja bägrä bime opo gaabe je Yeesu mara opo me äbitige, ³ piyepu teeme cäbletääpe äbitininisi aiyai me, epu bulu me, egä nuuja te äblicäco gyene äciseja pepu bulu me. ⁴ Puma cita ca Eliya naabi Moose taboclomtäsi iyeta teeme bau me, siige teepi mene jücemäsi Yeesu cama. ⁵ Peteru Yeesu ne jejige, “Abiberäja biname, cine miijirage gämi ama. Cine nesae matimati mete bine aarange-nänogo: yepä mäame, yepä Moose me, yepä Eliya me.” ⁶ Peteru umle lica ge, ngena nuuja mene iicana, ingle teepi iyeta pipu wälu ge. ⁷ Piba carbe te tädige, teebibine aacwabänige. Carbe cabu ca tagepogogo te tädige egä, “Ai lui cäme ngenecurage Bägrä gyene. Weene teebine jitecijeye.” ⁸ Abiberäja bägrä cina liba wata ire acranänisi, teepi yepä Yeesu ne jepänisi.

⁹ Teepi liba podo cabu ca täinetnänisi, Yeesu jääjänige egä, “Weene lui mule ne bii jepäniye, gone biname bine jajanena, ngälu cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, budre cabu ca pagege arpinenta.” ¹⁰ Teepi puu teeme mene jitecijänisi, yepä teemeteme jitränänisi, egä teeme budre cabu ca arpinenta baa ngena gyene? ¹¹ Puma cita ca teepi Yeesu ne itemlänisi egä, “Ngena

name pi cotre abiberäja biname cina jiicusi, egä Eliya cirege otni Keriso me niinäce gaabe me?”
 12-13 Yeesu Yoane niiye ca äciseja biname poto cidi me jääjänige egä, “Peei toraca gyene, egä Eliya miiji niinäce otni iyeta gwidape amacetnäjame. Cuta cane jijenininine, egä tabe uja itu tädepi, yepä biname cina teebine epu jaawenepesi, teepi lipu singi ituge, Oogäräneji mene te teeme poto cidi me lipu jiicenige. Yepä Oogäräneji mene te ngena name pi jiicenige cäme poto cidi me, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, egä cane miiji mäpu cabu lenaja piiyepu biname cina cebine pagege ägyi?”

*Yeesu Miiji Jewenige Niiya Cable cama Bägrä ne
 (Matayo 17:14-21; Luuka 9:37-43a)*

14 Teepi liba nuuja abiberäja bägrä bime bau me täcnäränisi, teepi jepänimisi bucurage biname cina teebibine jewaclomtemisi piiyepu poto cotre abiberäja biname cina jicelisi teta cama. 15 Egäcäro biname cina Yeesu ne jepänisi, teepi cälu te jitemige, piba taatu uuwamitnige teebine awablame. 16 Yeesu abiberäja bägrä bine itemlimige egä, “Weene teta cama ngeno me jiceliniye?”

17 Siige biname bime sobe cabu ca yepä te jejige egä, “Abiberäja biname, cane cäme bägrä ne secanine mäame bau me, ingle niiya cable te teebine mene iicema cäco me jaawenuge. 18 Liba teebine joomluge, gawe me yaajaruge, siige tage cabu ca bulubulu mote cina täsuge, tabe giricu bine yaatebicmuge cuta duudemu te yaagluge. Cane puu mäame abiberäja bägrä bine jejemine cable

ne äyecrejame, yepä teepi äblicäco ge wawena.”
¹⁹ Yeesu teebibine jejemige egä, “Oo weene ätrunga cäco biname gemi! Luma ngälu padare cane miiji weene cama lenaja? Luma ngälu padare cane miiji weeme ätrunga cäco mule päpäna? Peei bägrä ne secaneye.”

²⁰ Puma cita ca teepi teebine Yeesu bau me ecanisi. Cable te liba Yeesu ne jepänige, tabe bägrä ne came jedenutäjige, siige bägrä te itramige gawe me, adimlicige, bulubulu mote cina täsige teeme tage cabu ca. ²¹ Yeesu babe ne itemlige egä, “Tabe luma ngälu padare ituge apu lenaja?” Tabe jewecnistige egä, “Matikäli bägrä cabu ca. ²² Cable te cuta teebine yaajaräjuge uliobo cabu me piyepu niye cabu me teebine budre me acitame. Maane cibibine owecu niweni, nitityäri, liba ibibi gäte.”
²³ Yeesu jejige egä, “Maane ngeno me najite, egä cane liba ibibi gäne. Lui me ätrunga pisi nyene, tabe miiji gyene iyeta gwidape wawenetnäja.”
²⁴ Piba babe te babo tage ca jiicige egä, “Cäme ätrunga pisi nyene, yepä nätityäri cane cerämu ätrungame!”

²⁵ Yeesu liba jepänige, egä biname cina tuuwamitnige teeme bau me, tabe cable ne kokre cama mene jejige egä, “Niya cable, lui te ai bägrä ne jewenenite tablame buduma me piyepu mene iicema cäco me, cane naajenine, maane tasati teeme trupa cabu ca piyepu ingwe ca gone labacitute.” ²⁶ Cable te babo ala isatige, bägrä me came kokre cama jedenutäjige, siige ebmalige teebine. Bägrä te apineca cäco enajige budre pana, siige bucurage biname cina jiicisi egä, “Tabe budre

gyene.” ²⁷ Yepä Yeesu teebine ime gome joomlige, erpinantige, siige tabe jeclajutige.

²⁸ Yeesu liba mete bora me abacitige, abiberäja bāgrā cina ogā itemlisi egā, “Cine ngena name pi äblicāco ge niiya cable ne äyecreja?” ²⁹ Tabe jejemige egā, “Apuyame ne weene äblicāco nuuja mule ca äyecreja yepä irecu ätumuta ca.”

Yeesu Cääri Mene Jiicemige Teeme Budre poto cidi me

(Matayo 17:22-23; Luuka 9:43b-45)

³⁰ Teepi pui gawe ne sebmalsi, otnetnäjini Galilaya gawe cabu ta. Yeesu singi lica ge nuuja biname te umle äbitame, egā teepi puga ge, ³¹ ingle tabe abiberäja bāgrā bine ebiberäjimige. Tabe jejemige egā, “Lui te Acejyame bau ca täduji biname me äbituji pagege acita biname bime ime cabu, siige teepi pa yaacitepesi budre me, yepä nesae me lui bimü cabu tabe piba pagege arpinenta budre cabu ca ireclota me.” ³² Teepi ai mene ne opo lica ewatnisi, yepä teepi wälu ge Yeesu ne ätemlame.

Laasi Nyene Baborage

(Matayo 18:1-5; Luuka 9:46-48)

³³ Teepi atyarige Kaprenauma cewe me, siige mete me ebäcnisi. Puma Yeesu abiberäja bāgrā bine itemlimige egā, “Weene gaabegabe ngena täapume titraniye?” ³⁴ Yepä teepi bojā ge, ingle teepi gaabegabe je titranisi, egā teeme cabu ca laasi nyene baborage. ³⁵ Yeesu adnatige, twelb abiberäja bāgrā bine tesoglicmi-ge, jejemige egā, “Laati te liba singi niinäce gaabe me äbitame, tabe miiji teemämu ceräcerägäabu me äbita piyepu

iyeta biname bime ätityera biname lenajame.”
³⁶ Puma cita ca tabe bägrä ne ecatige, abiberäja
 bägrä bime cole je ecitige, jejecletnäjige, jejemige
 egä, ³⁷ “Laati te apu bägrä yepä ne jaawabluge
 cäme ngii cabu, tabe cebine nawabluge; piyepu
 laati te cebine nawabluge, tabe cebine taatu lica
 nawabluge, yepä pui ne jaawabluge, lui te cebine
 nätyepuji.”

*Laati te Mibibine Lica Nicisärmutinuge, Tabe
 Mime tääpu Myene*

(Matayo 10:42; Luuka 9:49-50)

³⁸ Yoane te Yeesu ne jejige egä, “Abiberäja bi-
 name, cine biname ne jepänisi, lui te niiya cable
 bine yääyecräjemuge mäame ngii cabu. Cine jejisi
 tabe pui mule ne abmalame, inge tabe mime
 yepä lica gyene.” ³⁹ Yeesu abiberäja bägrä bine
 jejemige egä, “Weene teebine gone iibana, inge
 lui biname te kokre mule ne jaawenuge cäme ngii
 cabu, tabe äblicäco watata cäme poto cidi me niiya
 mene iicana. ⁴⁰ Laati te liba lica nicisärmutinuge,
 tabe lui mime tääpu myene. ⁴¹ Cane toraca mene
 jijenininine, laati te liba icärininuge niiye nanime
 cäme ngii cabu, inge weene Keriso me abiberäja
 bägrä gemi, tabe cirege teeme miiji daremu ne
 päpäna.”

Yeesu Mene Jiicige Angletneja poto cidi me

(Matayo 18:6-9; Luuka 17:1-2)

⁴² “Ai matimati bägrä lui cina cebine nätrungusi,
 laati te liba teeme yepä ne jaawenuge niiya mule
 wawename, pui biname te mäpu ne cirege päpäna
 Acejiyame bau ca. Teeme singicace cabu liba
 jaaglotusi mäpu kula ne siige malu cabu yaajarusi

budre me, peei mäpu lui plowa birige pui mäpu cabu ca, tabe lui ne cirege päpäna. ⁴³ Peei name pi mäame ime te liba naawenuge maane singi ädrime niiya mule wawename, maane watatarage yääyeblyngtute pui ngene atwana ne, epu pana ime ne lipu jääläcnutute. Miiji gyene, maane yepä ime cama otni iyeteta ireclota cabu me, yepä ni-ya gyene maane neeneni ime cama otni niiya puupu cabu me, uliobo luma ätuma cäco gyene. ⁴⁴ Puma lui cuple cina teebibine yäärngäjimusi, teepi budre lica cirege, piyepu lui uliobo te teebibine yaabemuge, ätuma cäco cirege. ⁴⁵ Piyepu mäame ernge te liba naawenuge maane singi ädrime niiya mule wawename, maane watatarage pui ngene atwana ne yääyeblyngtute, epu pana ernge ne lipu jääläcnutute. Miiji gyene maane yepä ernge cama iyeteta ireclota cabu me otni, yepä niiya gyene maane neeneni ernge cama uliobo puupu cabu me otni. ⁴⁶ Puma lui cuple cina teebibine yäärngäjimusi, teepi budre lica cirege, piyepu lui uliobo te teebibine yaabemuge, ätuma cäco cirege. ⁴⁷ Cuta piyepu mäame irecu te liba naawenuge maane singi ädrime niiya mule wawename, maane watatarage pui ngene atwana ne yääyeblyngtute, epu pana irecu ne lipu juungyatute. Miiji gyene maane yepä irecu cama iyeteta ireclota cabu me otni, yepä niiya gyene maane neeneni irecu cama uliobo puupu cabu me otni. ⁴⁸ Puma lui cuple cina teebibine yäärngäjimusi, teepi budre lica cirege, piyepu lui uliobo te teebibine yaabemuge, ätuma cäco cirege. ⁴⁹ Mäpu cabu lenaja lui weebibine jugi cäco me jiwenininusi Acejiyame tääpume, epu pana uliobo

te lipu domäji bine yaabemuge piyepu iiwäreja cibü bine lipu caapere niye ca yaamacetnäjimusi Acejiyame me täápume.

⁵⁰ Caapereniye me kaakesea pisi nyene, yepä liba teeme mite ne apesera, weene ingwe ca äblicäco wawena caapereniye mite me. Weene cuta miiji caapereniye pana mitemite lenaja. Cuta weene miiji weemeweme poode cama lenaja.” 9 0 9 0

10

Yeesu Ebiberäjimige Coga Rooriye Ägyi poto cidi me

(Matayo 19:1-12; Luuka 16:18)

¹ Yeesu pui cewe ne sebmaliige, Yuudea probins cabu me ädige, siige Yoridana baduge ne yuurige. Bucurage biname cina cääri tabasecretnige teeme bau me, teebine jewaclomtisi, siige tabe teebibine ebiberäjimige teeme mule liyepu.

² Puma cita ca poto Parisea sigu biname cina seclige teebine apicetnärame. Teepi itemlisi egä, “Nää, Cotre ibi gyene rooriye te teeme coga ne ägyi?” ³ Yeesu teebibine itemlimige egä, “Moose lipu itu jijinuji weene wawename?” ⁴ Teepi jejisi egä, “Moose te rooriye ne conocäco ecäruji peba ne oogärame ägyi inge poto cidi me, siige piba pui peba cama coga ne jwäätyepute.” ⁵ Yeesu jejemige egä, “Inge weene ätecija cäco gemi, peei name pi Moose pui mene yoogäruji weeme täápume. ⁶ Yepä agedna padare cabu Acejiyame te liba biname bine jwenimuji, tabe magebi me piyepu rooriye me jwenimuji. ⁷ Pui name pi rooriye te miiji teeme mage babe bine gomala teeme coga cama

atejäclmutame, ⁸ siige teepi neeneni cina yepä me läbitäsi. Teepi page neeneni lica gegi, teepi yepä gegi. ⁹ Peei name pi lui coga cama Acejiyame te rooriye ne yaatejäclmutuge, nuuja biname te gone teebibine mara me wawena.”

¹⁰ Ingwe ca Yeesu liba teeme abiberäja bägrä cama mete cabu jage, teepi cääri itemlisi ai poto cidi me. ¹¹ Tabe jejemige egä, “Rooriye te liba teeme coga ne jwäägyuge, nuuja ne waacatuge, tabe ero mule ne jaawenuge. ¹² Cuta coga te liba teeme rooriye ne jäägyuge, nuuja ne yaacatuge, tabe cuta ero mule ne jaawenuge.”

*Yeesu piyepu Bägrä Matimati
(Matayo 19:13-15; Luuka 18:15-17)*

¹³ Biname cina bägrä bine sewadimisi Yeesu bau me tabe ime acitame teeme papa cabu me, yepä abiberäja bägrä cina teebibine jicnecimisi. ¹⁴ Yeesu liba jepänige, abiberäja bägrä cina ngena jwenisi, tabe claabe ge, siige jejemige egä, “Bägrä cina saaclege cäme bau me. Gone jiihemuye, ingle bägrä pana ätrunga cama biname bine Acejiyame te yaawadimuge. ¹⁵ Cane toraca jijenininine: laati te bägrä pana lica yaacatuge Acejiyame ne teeme mopeyame me lenajame, pui biname ne Acejiyame te äblicäco acana.” ¹⁶ Puma cita ca tabe bägrä bine jejecletnäjimige, teeme ime aacitanige teeme papa cabu me teeme miiji täapume.

*Dogwe Biname te Yeesu ne Edäriige
(Matayo 19:16-30; Luuka 18:18-30)*

¹⁷ Yeesu liba asatige gaabe cabu me, abyemäriige, yepä biname te piba uuwamige teeme bau me,

kokorare ca ääpednutige teeme opo gaabe je, itemlige egä, “Miijirage abiberäja biname, cane ngena ne miiji wawena iyeteta ireclota ne päpäname?”

¹⁸ Yeesu jejige egä, “Maane ngena name pi miijirage ca bii nainite cebine? Acejiyame taatu gyene miijirage, nuuja cina miijirage lica gemi. ¹⁹ Yoo siige, maane umle gäte Moose me ten cotre poto cidi me: ‘Gone biname ne budre me agli; sargi mule gone wawena; gone gwidape ero; walya aitneja gone; angletneja gone; mage babe bine miiji opo gaabe me acita.’ ” ²⁰ Pui biname te Yeesu ne jejige egä, “Abiberäja biname, cane bägrä cabu ca iyeta peei cotre bine itu sicwetnanemumene.”

²¹ Yeesu ire acitige teeme bau me ngenecu miiji cama, siige jejige egä, “Yepä gwidape pisi nyene, maane lui ne lica ituge wawena. Äte ädi, mäame iyeta gwidape bine ewademepi aletname, rarekaake ecäranemepi owecumete biname bine, siige maane cabucewe je miijimiji gwidape bine cire jepänemepi. Piba tädepi cane cama otnime.”

²² Tabe liba ai mene itecijige, teeme opo te mara opo me äbitige, siige tabe ngenecu mäpu cama ädige, ingle tabe babo dogwe biname ge.

²³ Puma cita ca Yeesu ingwe gaabe me ire jetwige, teeme abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Dogwe biname bime tääpume mäpu gyene Acejiyame me biname bine waadena cabu äbäcname.”

²⁴ Abiberäja bägrä cina mutäcäco äbitininisi teeme mene name pi. Yepä Yeesu cerämu jejemige egä, “Cäme binamewale, mäpu gyene biname bime tääpume Acejiyame me biname bine waadena cabu äbäcname. ²⁵ Kamela tääpume mäpu birige

nilo bora cabu me abacitame siige asatame, yepä baborage mäpu birige dogweyame biname te Acejiyame me waadena cabu abacita.”²⁶ Abiberäja bägrä cina mutäcäco ge, teepi ätemläjinisi egä, “Baa laati te piba miiji gyene iyeteta ireclota ne päpäname?”²⁷ Yeesu ire acitige teeme bau me, jejemige egä, “Biname cina äblicäco teemämu peei ne wawena, yepä Acejiyame te miiji gyene iyeta gwidape bine waweneca.”

²⁸ Puma cita ca Peteru Yeesu ne jejige egä, “Cije cine lipu gemi, inge cine iyeta gwidape bine itu saabmalempesi maane cama otnetneja name pi.”²⁹ Yeesu jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine; laati te liba saabmaluge teeme mete ne, saabma-limuge teeme naane igane bine, ngule bine, mage babe bine, bägrä bine coo gawe bine cäme name pi piyepu Miiji Mene name pi,³⁰ tabe yepä hanred gäabu tuwängle jääpänimuge mete bine, naane igane bine, ngule bine, mage bine, bägrä bine, cuta gawe bine, piyepu peei cama biname cina teebine jäägyusi, yepä tabe ciige padare cabu cirege iyeteta ireclota ne päpäna.³¹ Yepä bucurage biname lui cina page niinäce gaabe biname gemi, teepi ciige padare cabu ingwe gaabe me cire täcnäripesi; piyepu bucurage biname lui cina page ingwe gaabe biname gemi, teepi ciige padare cabu niinäce gaabe me cire täbitipesi.”

Yeesu Cääri Mene Jiicemige Teeme Budre poto cidi me

(Matayo 20:17-19; Luuka 18:31-34)

³² Yeesu teeme abiberäja bägrä cama ädige Yerusalema me. Tabe teeme niinäce gaabe me

ädige. Abiberäja bägrä cina mutäcäco ge piiyepu lui cina ingwe icwemisi, teepi wälu ge. Yeesu abiberäja bägrä bine biname bime sobe cabu ca mara me ewadimige, cääri jejemige, ngena te pa läpletnutepi teeme täápume. ³³ Tabe jejemige egä, “Siige mine biiri naclenige Yerusalema me. Cane lui Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cebine puma pagege ceera modamoda iiwäreja biname piiyepu cotre abiberäja biname bime ime cabu me. Teepi budre me pa natranepesi, siige pa näcärepesi nuuja gawe cabu ca biname bime cabu me. ³⁴ Teepi cebine ätutena pana pa nawenepesi, mote ca pa nätyewepesi, pa nadnanepesi, budre me pa naglepesi. Yepä nesae me lui bimu cabu cane piba pa larpinantepene ireclota me.”

*Yakobu Yoane naabime Ätemla
(Matayo 20:20-28)*

³⁵ Puma cita ca Yakobu naabi Yoane, Jebedayo me bägrä cina Yeesu bau me taacliche, jejäsi egä, “Abiberäja biname, cine singi gegi maane wawe-name, cine ngena tääpu meggi singi.” ³⁶ Yeesu äätenglige egä, “Weene singi cane ngena ne wawe-name weeme täápume?” ³⁷ Teepi jejäsi egä, “Maane liba biname bine cirege waadena, maane conocäco nicärepi cine babo äbitame siige nuuja te adnatame mäáme camu poto me, nuuja te mäáme säwäci poto me.” ³⁸ Yepä Yeesu jaajige egä, “Weene umle lica gegi, weene ngena täápume nätemleniye. Nää, weene miiji gegi cäme pana mäpu cabu lenajame piiyepu cäme pana budre äbitame?” ³⁹ Teepi jejäsi egä, “Cine miiji gegi.” Yeesu jaajige egä, “Toraca gyene, weene cäme

pana mäpu cabu pagege lenaja piyepu căme pana budre cirege äbita. ⁴⁰ Yepä peei lui căme bau lica gyene jajime, lui te cirege căme camu poto ca piyepu säwäci poto ca adnata. Pui puupu lui teeme tääpu memi, Acejiyame lui bime tääpume ituge amaceträja.”

⁴¹ Nuuja ten abiberäja bägrä cina liba iteci-jemige Yakobu Yoane naabime mene, teepi claabe me äbitininisi. ⁴² Puma cita ca Yeesu iyeta abiberäja bägrä bine tesoglicmige, jejemige egä, “Weene umle gemi, egä lui cina mope biname me yaacra-juge Acejiyame umle căco biname bime tääpume, teepi teebibine jaawenimusi teeme singi gaabe cabu otnetnejame. Piyepu teeme modamoda biname bime conocăco pisi nyene biname bine jajime teepi ngena wawename. ⁴³ Yepä weene apu gone läbitininuye. Weeme yepä te liba singi bab-orage me äbitame, tabe miiji nuuja biname bime ätityera biname me lenajame; ⁴⁴ piyepu weeme yepä te liba singi niinäce gaabe me äbita, tabe miiji weeme tääpume epu matikäli me äbita, aletnäneji biname te lipu läbituge teeme yageyame tääpume. ⁴⁵ Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cane cuta lica itu tädujine biname cina căme tääpume kaakesea wawename, ceewe, yepä cane te teeme tääpume kaakesea wawename pi-iyepu căme ireclota ne ceerame daremu tääpume teebibine kälyä wawename.

*Yeesu Miiji Jewenige Ireclu Määsumäsu Biname
ne Ngii Bartima
(Matayo 20:29-34; Luuka 18:35-43)*

⁴⁶ Yeesu piyepu teeme abiberäja bägrä cina seclige Yeriko cewe me. Teepi liba puma cita ca abyemärinisi, bucurage biname cina teebibine ingwe icwemisi. Gaabe wajwa je yepä irecu mäasumasu biname ngii Bartima, Tiima me bägrä, te adnatäneji enajige, gwidape täapume yäätineräjimuge. ⁴⁷ Tabe liba itecijige, egä Yeesu Nasaretayame te näsuplingtenige, tabe piba gije abacitige ala abayame egä, “Yeesu Daawida me kaakesaare, maane cebine owecu naweni!” ⁴⁸ Biname cina liga teebine jiiibisi tabe bojä agime, yepä tabe cerämu baborage ala abayige egä, “Daawida me kaakesaare, maane cebine owecu naweni!” ⁴⁹ Puma cita ca Yeesu gaabe cabu imyemutige, jejemige egä, “Tesogleceye teebine.” Siige teepi teebine tesoglicisi, jejisi egä, “Wälu gone! Abujängti, tabe meebine ala naasoglicige.” ⁵⁰ Tabe teeme acwaba cäbletäape ne ijarige, ädige Yeesu bau me. ⁵¹ Yeesu itemlige egä, “Maane singi cane ngena wawenname mäame täapume?” Tabe jejige egä, “Babo biname, cane singi cääri irecu asatame.” ⁵² Yeesu jejige egä, “Äte ädi! Mäame ätrunga te miiji bii naawenige meebine.” Piba taatu teeme irecu cina aasatäsi, siige tabe Yeesu ne ingwe icwige gaabe cabu.

11

Yeesu Yerusalema me Abacitige

(Matayo 21:1-11; Luuka 19:28-40; Yoane 12:12-19)

¹ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama liba Yerusalema ne mameta me jewenisi oomlaname,

teepi piba atyarige Olibi Uli Podo cabu me. Pui podo cabu puga ge cewe ngii Betepage piyepu cewe ngii Betaniya. Yeesu teeme neeneni abiberäja bägrä bine jäätyepige ² apu mene cama egä, “Weene iclege weeme niinäce gaabe ca lui cewe peese nyene, siige liba atyaramteniye, weene jepäneniye mamye dongki ne seea ca ägräräneji gyene. Nuuja biname te camu ge teeme papa cabu adnata. Jiibirepeye teebine, secanepeye aima. ³ Laati te liba itemlenige weebibine egä, ‘Ngena täापume peei ne jweneniye,’ jejepeye egä, ‘Yageyame te singi gyene teeme täापume, yepä tabe watata pa saawecnistepi.’”

⁴ Puma cita ca teepi aaclige, jepänäsi mamye dongki ne babo gaabe cabu seea ca ägräräneji ge yepä mete grana gome, siige jiibiräsi. ⁵ Poto biname lui cina puga icrajige, teebibine äätelisi egä, “Weene ngena name pi peei dongki ne ji-ibireniye?” ⁶ Teepi jejemäsi, Yeesu lipu bii jaa-jige teepi jajime, siige pui biname cina ire taatu jaatwisi teepi dongki ne acaname. ⁷ Abiberäja bägrä cina dongki ne ecanäsi Yeesu bau me, teeme cäbletääpe bine eretnemäsi teeme papa cabu, siige Yeesu acenutige, ädige. ⁸ Bucurage biname cina cäbletääpe bine eretnimisi gaabe cabu. Poto cina uli ciipe bine icnapimisi, gaabe cabu eretnimisi. ⁹ Lui biname cina teeme niinäce gaabe eclige pi-iyepu lui cina ingwe ca sicwisi, teepi ala abayanin-isi egä,

“Acejiyame ne yaawepyeräjesi!

Maane lui tädenite Yageyame me ngii cabu, tabe

miiji naawenege meebine!

¹⁰ Lui te tädenite mime kaakesaare Daawida pana biname bine waadename, Acejiyame te miiji naawenege meebine!

Mine yaawepyeräjesi Acejiyame ne, cabucewe je lui te enajenige.”

¹¹ Puma cita ca Yeesu atyaramtige babo cewe Yerusalema me, siige abacitige iiwäreja mete cabu me. Tabe ire ecananemige gwidape bine, yepä mämle bimu name pi tabe acnenutige teeme twelb abiberäja bägrä cama Betaniya me.

*Yeesu Kokre Mene Jejige Piigi Uli ne
(Matayo 21:18-19)*

¹² Nuuja bimu cabu Yeesu liba abiberäja bägrä cama Betaniya ne sebmilige, tabe loolomecewe te joomlige. ¹³ Tabe cudecewe ca piigi uli ne jepänige laame cama, ädige uli gome me kuu ireme. Yepä tabe liba atyaramtige, laame taatu jepänimige, inge kuu padare cäro camu ge. ¹⁴ Tabe uli ne jejige egä, “Nuuja biname te määme cabu ca lica pagege kuu loolo.” Teeme abiberäja bägrä cina itecijemige, tabe ngena jiicige.

*Yeesu Ädige Iiwäreja Mete me
(Matayo 21:12-17; Luuka 19:45-48; Yoane 2:13-22)*

¹⁵ Teepe atyarige Yerusalema me, siige Yeesu ädige iiwäreja mete caale bora me. Puma tabe gije abacitige biname bine äyecrejame, lui cina piiyeme gwidape bine yaawadanemusi aletna-me piyepu lui cina jaaletnimusi. Tabe rarekaake äbasuwäja biname bine dade bine eboclomäjimige.

Lui biname cina gimäe ele bine yaawadane-musi aletname, tabe cuta teeme adnatera dade bine eboclomäjimige. ¹⁶ Piiyepu lui cina gwidape bine yaawadanemusi, tabe padare lica ecärimige teepi Acejiyame me mete caale cabu argemelame. ¹⁷ Tabe piba biname bine ebiberäjimige, jicige egä, “Acejiyame te jiicenige Oogäräneji mene cabu egä, ‘Cäme mete ne irecu ätumuta mete ca cirege aina, luma iyeta maramara gawe biname cina cirege irecu ätumuta,’ yepä weene itu setatrongärumeye epu puupu me, eromaame cina luma lämletneräjininusi.”

¹⁸ Modamoda iiwäreja biname piiyepu cotre abiberäja biname cina teeme mene liba jitecijisi, teepi siige gaabe ne jirngisi Yeesu ne budre me acitame. Teepi wälu ge teeme täapume, ingle iyeta biname cina mutäcäco ge teeme abiberäja name pi. ¹⁹ Liba tumlige mämleteca me, Yeesu abiberäja bägrä cama Yerusalema ne sebma-lisi.

*Piigi Uli me Abiberäja
(Matayo 21:20-22)*

²⁰ Nuuja bimu krokerage Yeesu liba abiberäja bägrä cama gaabe cabu ädige, egäcäro pui piigi uli ne jepänisi, tabe lui cabu ca nuuja kuu ne lica tepänumi. Teeme laame jedacromtige piyepu braju cina iyeta acalomlinisi, siige budre ge. ²¹ Peteru ngene jotwige, ngena te täpletnutumi, siige tabe Yeesu ne jejige egä, “Ire abiberäja biname, maane lui uli ne mene ca seglumete, siige budre gyene.” ²² Yeesu teebibine jejemige, “Weene miiji Acejiyame bau ca ätrunga ne joomleye. ²³ Cane toraca mene jijenininine, laati te liba jaajuge ai

podo ne egä, ‘Awetänti, malu cabu me ajari,’ pi-iyepu tabe liba lica neeneni ngene atwana cama, yepä jäätrunguge, egä tabe ngena täápume jaa-juge, pa läbitepi, siige peei te pagege äbita teeme täápume. ²⁴ Peei name pi cane jijenininine, egä weene irecu ätumuta cabu liba ngena täápume yäätinäruye, siige jäätrunguye, egä weene uja ituge päpäna, siige weene piba jääpänyue. ²⁵ Weene liba labujengäjininuye irecu ätumutame, weene miiji ngene ätrimela weeme täápume lui niiya mule jiwenininusi, piba weeme Babe cabucewe je weeme niiya mule ngene jäätrimaluge. ²⁶ Yepä weene liba lica birige ngene ätrimela poto biname bime niiya mule bine, piba weeme Babe cabucewe je cuta lica birige ngene ätrimela weeme niiya mule bine.”

*Ätemla Yeesu me Conocäco poto cidi me Tabe Mule bine Wawenecame
(Matayo 21:23-27; Luuka 20:1-8)*

²⁷ Yeesu teeme abiberäja bägrä cama cääri acnenutige babo cewe Yerusalema me. Egäcäro Yeesu otnetnäjige iiwäreja mete caale bora modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname piyepu nuuja modamoda biname cina seclige teeme bau me, ²⁸ itemlisi egä, “Määme ngena conocäco pisi nyene ai mule bine wawenecame? Laati bau ca gyene määme conocäco?” ²⁹ Yeesu jejemige egä, “Cane yepä gwidape poto cidi me itemlininine. Weene liba nawecnisteniye, cane piba jijenininine, laati te conocäco näcärepi cane ai mule bine wawenecame. ³⁰ Weene najeye, laati te Yoane

ne conocäco yääcärepi tabe biname bine niye ca äcisejame, Acejiyame te coo biname cina?”

³¹ Teepi teemeteme jitransisi egä, “Mine liba jewecnistenisi egä, ‘Acejiyame te Yoane ne conocäco yääcärepi,’ tabe piba apu nijeniniginige egä, ‘Cije weene piba ngena name pi teebine lica jäätrungepeye?’ ³² Cuta mine äblicäco gemi iicana egä, ‘Biname cina Yoane ne conocäco yääcärepesi.’ ” Teepi apu naace popi jiiçisi, ingle teepi biname bime täápume wälu ge, ingle iyeta biname cina ngene jotwananeninisi, egä Yoane lui Acejiyame me mename biname ge. ³³ Siige teepi Yeesu ne jejisi egä, “Cine umle lica gemi, laati te Yoane ne conocäco yääcärepi biname bine niye ca äcisejame.” Yeesu jejemige egä, “Cane cuta piba lica jijenininine, laati te cebine conocäco näcärepi ai mule bine wawenecame.” 11

12

Ngene ca Agli Mene Calwacupi Ire Atwi Biname bime poto cidi me

(Matayo 21:33-46; Luuka 20:9-19)

¹ Yeesu biname bine ngene ca agli mene ca jejemige, teepi ngena ituge wawena Acejiyame me mename biname bime täápume. Tabe apu jiiçige egä, “Yepä biname te waina gije bine itemige. Tabe cotäri ne erangige, cupicu ne juurige waina kuu ämulecame, piiyepu cabucabu mete ne erangige calwacupi ne awamutame. Piba tabe calwacupi ecärimige biname bine ire atwime siige kuu padare cabu teepi yageyame ne poto kuu ceerame daremu täápume. Puma

cita ca tabe cewe ne sebmalige, ädige cudecewe cewe me. ² Kuu padare cabu tabe teeme kaake-sea bägrä ne jityepige calwacupi ire atwi biname bime bau me poto kuu bine waadename. ³ Teepi teebine joomlisi, etemeläjisi, jityepisi ime ta. ⁴ Yageyame te cuta nuuja kaakesea bägrä ne jityepige. Teepi dupe ecärisi mope cabu, ajiri me jewenisi. ⁵ Ingwe ca tabe cuta cääri jityepige nuuja ne, yepä teepi budre me eglisi. Teepi bucurage bine pepu jewenanemisi, poto bine etemeläjimisi, poto bine eglecimisi budre me. ⁶ Siige Yageyame me bägrä taatu te abmalige, teeme ngenecurage bägrä. Ceräcerägääbu tabe teebine jityepige teeme bau me, ingle tabe apu jengige, egä teepi pama cäme bägrä ne opo gaabe me ecitenisi. ⁷ Yepä calwacupi ire atwi biname cina liba yageyame me bägrä ne jepänisi, teepi teemeteme jitransisi egä, ‘Ai yageyame me bägrä gyene. Tabe te ai calwacupi ne cire yaacatepi. Biiri naclege, yaaglesi, siige calwacupi mime yene.’ ⁸ Teepi teebine ecatisi, eglisi, budrekaake ne ijarisi cotärisi me. ⁹ Cane jijenininine weebibine, calwacupi yageyame te ngena cirege wawena. Tabe cirege otni budre me aglecame pui calwacupi ire atwi biname bine piyepu calwacupi cire yääcäremepi nuuja biname bine ire atwime. ¹⁰ Weene ituge acnema Oogäräneji mene egä,

‘Lui kula ne raranga biname cina jigiyisi,
baborage bäbitige iyeta nuuja cabu ca.

¹¹ Yageyame te ai ne bii jewenige
piyepu babo miijirage gyene mine
päpäname.’ ”

¹² Siige Israela modamoda biname cina Yeesu ne oomlaname äbitininisi, ingle teepi opo ewatnisi, egä tabe teeme poto cidi me bii jüicige. Yepä teepi wälu ge bucurage biname name pi, siige teepi teebine ebmalisi, eclige.

*Ätemla Täks Rarekaake Ceera poto cidi me
(Matayo 22:15-22; Luuka 20:20-26)*

¹³ Modamoda biname cina jityepimisi poto Parisea sigu biname piyepu Heroda me sigu biname bine Yeesu bau me teebine mene cabu ca oomlaname. ¹⁴ Teepi seclige, jejisi egä, “Abiberäja biname, cine umle gemi, egä maane toraca mene jüicenenemite piyepu maane nuuja ngenecu lica gäte, biname cina lipu ngene jwaatwananinusi mäame poto cidi me, ingle maane nuuja ne lica yaacatute teeme ngii name pi, yepä maane toracarage yaabiberäjimute Acejiyame me gaabe poto cidi me. Siige maane toraca nijini, nää mime cotre te lica niibenininige mine täks rarekaake ceerame Rooma mope biname Siisa ne?”

¹⁵ Yepä Yeesu opo ewatnige, egä teepi singi teebine mene cabu ca oomlaname, siige tabe jejemige egä, “Weene ingle ne jirngeniye cebine oomlaname. Rarekaake ne secaneye, cane jääpänene.” ¹⁶ Teepi secanisi, siige tabe itemlimige egä, “Laati me opo gyene piyepu ngii gyene ai rarekaake cabu?” Teepi jejisi egä, “Siisa me opo gyene piyepu teeme ngii gyene.” ¹⁷ Yeesu jejemige egä, “Lui gwidape gemi Siisa me, teebine ecäreye pui; piyepu lui gwidape gemi Acejiyame me, teebine ecäreye pui.” Teepi mutäcäco äbitininisi teeme mene name pi.

Ätemla Mene Budre cabu ca Arpinera poto cidi me
(Matayo 22:23-33; Luuka 20:27-40)

¹⁸ Poto Sadukea sigu biname cina seclige Yeesu bau me. Teepi eei gemi, lui cina jiicusi, egä biname cina budre cabu ca lica arpinera. Teepi Yeesu ne jejisi egä, ¹⁹ “Abiberäja biname, Moose te cotre ne soogäruji mime täápume, egä biname te liba budre läbituge, coga ne bägrä cäco twaabmaluge, teeme igane te miiji cuubla ne acata bägrä wawename teeme naane me ngii täápume. ²⁰ Yoo, nuuja taje puga ge seben naniganewaleyame. Uge te coga ne ocatige, siige bägrä cäco budre äbitige. ²¹ Teeme gomecayame igane te cuubla ne ocatige. Tabe cuta budre äbitige bägrä cäco. Cuta pepu äbitige puma cita ca gomeyame täápume ²² piiyepu iyeta teeme iganewale bime täápume. Iyeta seben naniganewaleyame peei yepä magebi ne ocananisi, siige budre äbitinisi bägrä cäco. Ingwe ca magebi te cuta budre äbitige. ²³ Siige liba pui seben naniganewaleyame budre cabu ca cirege arpinera, tabe piba laati me coga cirege?”

²⁴ Yeesu teebibine jejemige egä, “Weene betäjiye, ingle weene umle lica gemi Oogäräneji mene piiyepu weene umle lica gemi Acejiyame me kokre. ²⁵ Budre biname cina liba cirege arpinera, teepi coga rooriye lica awadrega, yepä teepi epu pana cire yaacrajemepi Acejiyame me mename seemo cina cabucewe je liiyepu. ²⁶ Egäsu weene Moose miiji Oogäräneji mene cabu ituge acnema, Acejiyame Moose ne ngena jejuji budre cabu ca arpinera poto cidi me. Moose liba aclajuteji enajuji ayeji uli gome, Acejiyame te jejuji egä,

‘Cane Abrahamo, Isacako, Yakobu naabibime Acejiyame gäne.’ ²⁷ Tabe nata budre biname bime Acejiyame lica gyene yepä eei bime, lui cina ireclota gemi. Weene mage betäjiye, egä budre biname cina lica cirege ireclota me arpinera.”

Lui Cotre Gyene Baborage
(*Matayo 22:34-40; Luuka 10:25-28*)

²⁸ Yepä cotre abiberäja biname te liba iteci-jige Yeesu piyepu Sadukea sigu biname cina lipu jicelisi, piyepu tabe liba jepänige, egä Yeesu tee-bibine lipu miiji mene ca jewecnimige, tabe piba ädige Yeesu bau me, itemlige egä, “Lui cotre gyene baborage?” ²⁹ Yeesu jejige egä, “Age sena lui baborage cotre: ‘Israela biname weene itecijinege! Yageyame, lui sine mime Acejiyame, tabe yepä taatu Yageyame gyene. ³⁰ Weene miiji singi äbita Yageyame, weeme Acejiyame täapume, siige pui ne aboclomta iyeta weeme owecu mule ca, iyeta weeme ireclota ca, iyeta weeme ngene atwanena ca piyepu iyeta weeme kokre ca.’ ³¹ Pui gomecayame babo cotre lui age sena: ‘Maane miiji biname bime täapume singi lenaja, maane lipu mäame täapume singi birige.’ Nuuja apu baborage cotre lica gyene ai neeneneni cina liiyepu.”

³² Piba pui cotre abiberäja biname te Yeesu ne jejige egä, “Abiberäja biname, maane miiji jicite. Maane toraca jicite, egä Acejiyame lui yepä taatu gyene, nuuja Acejiyame lica gyene. ³³ Cuta biname te miiji singi Acejiyame täapume, siige pui ne yaaboclomtuge teeme iyeta owecu mule ca, teeme iyeta ngene atwanena ca piyepu teeme iyeta kokre ca, cuta tabe miiji singi biname bime

tääpume, tabe lipu singi teeme tääpume. Ai lui baborage gyene iyeta iiwäreja cibi cabu ca, lui bine juubudäremusi Acejiyame tääpume, piyepu nuuja iiwäreja gwidape cabu ca.” ³⁴ Yeesu lui opo ewatnige, egä tabe umle mene ca jewecnistige, siige tabe jejige egä, “Maane mameta gäte biname me äbita, Acejiyame lui ne yaacanuge.” Ai ingwe gaabe ca biname cina wälu ge Yeesu ne cerämu ätemlejame.

Keriso Laasi Nyene

(Matayo 22:41-46; Luuka 20:41-44)

³⁵ Yeesu liba iiwäreja mete caale bora je ebiberäjimige, tabe jüicige egä, “Peei lipu gyene, egä cotre abiberäja biname cina jüicenisi, egä Keriso lui Daawida me kaakesaare gyene. ³⁶ Aceji Seemo te Daawida ne ngene atwana ecäruji Keriso poto cidi me iicaname egä, ‘Yageyame te cäme Yageyame ne jejuji: Maane adnati cäme camu poto cidi ca, ngälu cane määme cubuyame bine määme ernge gawe me cire yaacrane-mepene.’

³⁷ Siige tabe Daawida te liba Keriso ne einuji teeme Yageyame ca, cije tabe piba lipu gyene Daawida me kaakesaare?” Biname cina jitecijisi gege cama Yeesu me mene.

Yeesu Umle Mene Jejananemige Cotre Abiberäja Biname bime Mule poto cidi me

(Matayo 23:1-36; Luuka 20:45-47)

³⁸ Yeesu teeme abiberäja mene cabu apu jüicige egä, “Weene ire cängena cotre abiberäja biname bime tääpume, lui cina singi gemi lecaleca

cäbletääpe cama otnetnejame naace me awabame, egä teepi umlerage biname gemi, piyepu lui cina singi gemi biname cina teebibine aletna puupu cabu cängena awablame. ³⁹ Abasecretna mete cabu teepi singi ngii biname bime puupu cabu adnaterame, piyepu soriyomu ne liba yaaclitusi, teepi ladna-tärüge miijirage puupu cabu. ⁴⁰ Teepi cuublacubla bime gwidape bine yaawadimusi piyepu sinäme lecaleca padare irecu lätumutanininusi. Peei name pi teepi Acejiyame bau ca mäpurage daremu ne cirege päpäna.”

*Cuubla me Owecu Gwidape
(Luuka 21:1-4)*

⁴¹ Yeesu liba adnatäneji enajige iiwäreja mete caale bora rarekaake acrana gwidape gome, tabe ire ca ewadanemige biname cina lipu rarekaake ebäcnisi. Bucurage dogwe biname cina ebäcnisi mage rarekaake bine. ⁴² Puma cita ca yepä owecumete cuubla te toclige, neeneni matimati rarekaake aacitige. ⁴³ Yeesu abiberäja bägrä bine ala tesoglicmige, jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine, ai owecumete cuubla te magerage becitige, poto cina matimati bicranimisi. ⁴⁴ Naace, teepi matimati rarekaake bine bicranimisi teeme bucurage cabu ca, yepä cuubla te iyeta becitige, teeme lui pisi nyene lenaja täapume.”

13

*Yeesu me Mene Iiwäreja Mete Iigareca poto cidi me
(Matayo 24:1-2; Luuka 21:5-6)*

¹ Yeesu liba iiwäreja mete ne sebmalige, teeme yepä abiberäja bägrä te jejige egä, “Abiberäja bi-name, maane ire lipu modamoda kula gemi pi-iyepu lipu modamoda mete gemi!” ² Yeesu jejige egä, “Maane jepänenemite ai modamoda mete bine. Ai iyeta iigareca cirege, siige lica yepä kula ne abmala nuuja kula me tumeca.”

*Mäpu cina Lipu Cirege Otni
(Matayo 24:3-14; Luuka 21:7-19)*

³ Pui ingwe gaabe ca Yeesu liba adnatäneji enajige Olibi Uli Podo cabu, iiwäreja mete cabu opire enajige, piba Peteru Yakobu Yoane Andrea naabi tujige teeme bau me, siige ogä itemlänisi egä, ⁴ “Nijini ai mule cina liba cire läbitipesi. Ngena cewecu cina cirege awaba, egä padare te bii tatyaramtuge ai mule cina äpletnecame?” ⁵ Yeesu jääjänige egä, “Weene miiji cängena ire, cije nuuja te weebibine ingletnäjinuge. ⁶ Bucurage biname cina cire saaclepi căme ngii cabu, cire jüicemepesi egä, ‘Cane Keriso säne’, siige teepi bucurage biname bine cire yaangletnäjemepesi. ⁷ Cuta weene liba cire itecijanipi cubu ala mameta piyepu liba idre cire itecijanipi cubu poto cidi me cudecewe je, weene călu te gone jitinuge, ingle ai te miiji cire läbitepi. Yepä ai padare me ngälugaabe căro camu gyene. ⁸ Yepä gawe biname cina cirege cubu iicana nuuja gawe biname cama, cuta yepä gawe mope biname te nuuja gawe mope biname cama. Cuta ocneja cina cirege maramara cewe cabu ta, piyepu gane cirege. Ai iyeta lui mäpu padare me agedna taatu gyene, epu pana mäpumäpu magebi te lipu cupace laplongamtuge bägrä ärngime.

⁹ Pui padare cabu weene ire cängena biname bime täápume. Teepi weebibine cirege oomlana ablaweja puupu cabu waadename piyepu weebibine abasecretna mete cabu ta cirege atemeläja. Weene cirege aclajuta gawe mope biname bime opo gaabe je cämiji pi naace täápume teebibine Miiji Mene jananename. ¹⁰ Miiji Mene miiji niinäce acenena iyeta cewe gaabegabe ta, ingwe ca piba ai padare me ngälugaabe te cire tädepi. ¹¹ Weebibine liba cire iwadipesi ablaweja puupu me, weene niinäce gaabe me ngenecu gone, egä weene ngena cire jicemepeye, yepä weene eei mene jicuye Acejiyame te ngena mene icärininuge peei padare cabu. Peei lui weeme mene lica cirege, yepä Aceji Seemo te ngene atwana cire icäranipi. ¹² Cuta piyepu biname cina cirege teeme naane igane bine budre me ceera piyepu babe cina teeme bägrä bine. Bägrä cina teeme mage babe bine cirege äingeja piyepu budre me ceera. ¹³ Iyeta biname cina weebibine cire jimugitnipesi cämiji pi. Yepä laati te ngenecu kokre cire yaanajepi ngälu ngälugaabe, tabe iyeteta ireclota ne cire jääpänepi.”

Baborage Mäpu

(Matayo 24:15-28; Luuka 21:20-24)

¹⁴ Yeesu abiberäja bägrä bine cerämu jejemige egä, “Weene liba niiyarage wälumeteyame ne cire jepänepeye aclajuteji puupu cabu, lui teeme täápume cude gyene,” (acnema biname tabe miiji umle ai ngena tääpu myene) “piba Yuudea gawe cabu lui biname cina miiji uocratna podo cabu me. ¹⁵ Lui cina mete toro cabu lui puupu cabu diibe loocinusi, mete me gone äbäcna gwidape

waadename, ¹⁶ piiyepu lui cina calwacupi cabu, teepi gone äcnära cewe me cäbletääpe waadename, yepä teepi iyeta miiji watata uucratna. ¹⁷ Ogi nemi eei magebi, lui cina mäpumäpu cirege pui padare cabu piiyepu lui cina ngame meeramera bägrä cama. ¹⁸ Ireçu ätumutipeye, egä pui mule te gone läpletnutuge gäbu padare cabu, ¹⁹ ingle pui padare cabu lui mäpu baborage gyene iyeta poto mäpu cabu ca, lui cina ituge äpletnuta ai gawecewe me agedna cabu ca ngälu ai taje, cuta ingwe ca lica cirege äpletnuta. ²⁰ Yepä Acejiyame te teeme ngene atwanena cabu pui mäpu padare ne uja tuube me itu jewenuji. Tabe liga pepu lica cire jaaweneji, nuuja te ireclota lica cire yaanajepi, pui mule cina liba cire läpletneräjipesi. Yepä teeme äjäcräneji biname bime name pi tabe ngene itu jotwananuji pui padare ne tuube me wawename. ²¹ Pui padare cabu liba nuuja te cire jijipi egä, ‘Ire, age sena Keriso,’ coo egä, ‘Tabe isino,’ gone jäätrunguye. ²² Walya Keriso piiyepu walya mename biname cina cire saaclepi. Teepi ciitaca mule bine piiyepu cälu te äti mule bine cire jaawenanemepesi Acejiyame me äjäcräneji biname bine angletnejame, teepi liba ibibi cirege peei ne wawename. ²³ Weene ireire inajipi, ingle cane niinäce gaabe me weebibine ituge umle mene jajanena.”

*Yeesu me Acnenuta poto cidi me
(Mataya 24:29-31; Luuka 21:25-28)*

²⁴ Yeesu cuta jejemige egä, “Pui mäpu padare me ingwe gaabe ca bimu te krokeciye me cire läbitepi, piiyepu mabye te lica cire saapaclyärepi. ²⁵ Wale

cina cabu ca cire saatrametnemepi, piyepu lijali-
ija nuuja gwidape gemi puma, teepi teeme otnet-
neja gaabe cabu ca cirege äyebhengäja. ²⁶ Piba bi-
name cina cire näpänepesi cebine, Acejiyame bau
ca lui te tädujine biname me äbitujine, carbe cabu
cirege äina baborage kokre piyepu jamyacu apa-
clyera cama. ²⁷ Puma cita ca cane mename seemo
bine cire jäätjepemepene Acejiyame me äjäcräneji
biname bine abasecretname iyeta poto ca ai gawe-
cewe cabu.”

*Ngene ca Agli Mene Piigi Uli poto cidi me
(Matayo 24:32-35; Luuka 21:29-33)*

²⁸ “Weene labiberäjininuye piigi uli cabu ca.
Teeme ciipe liba migi ca tapanininusi, ngänglä
laame tucu taawenimuge, siige weene umle gemi,
egä kämäge mameta gyene. ²⁹ Cuta weene liba
cirege päpäna, cane lui mule poto cidi me bii jiji-
nine, weene piba umle cire äbitipeye, egä căme ac-
nenuta padare mameta gyene. Cane grana gome
säne. ³⁰ Cane toraca mene jijenininine, biname
lui cina ireclota page ai taje, teepi iyeta budre
lica cirege äbita, ngälu iyeta ai mule cina liba cire
läbitipesi. ³¹ Dume piyepu gawe cirege apira, yepä
căme mene te lica cirege apira.”

*Nuuja Biname te Umle Lica Bimu coo Padare
(Matayo 24:36-44)*

³² “Yepä nuuja biname te umle lica gyene bimu
coo padare, cane lui te Acejiyame bau ca tädujine
biname me äbitujine, căme acnenuta tääpume.
Cabucewe je lui Acejiyame me mename seemo
teepi umle lica gemi, cuta cane Acejiyame me
Bägrä cane cuta umle lica gäne, yepä Babe taatu

umle gyene. ³³ Peei name pi weene miiji cängena ire, ireclota inajipi, ingle weene umle lica gemi ai mule cina liba cire läbitipesi.

³⁴ Ai lui epu pana gyene, lui biname te cewe ne saabmaluge, läduge cudecewe cewe me. Tabe teeme mete piyepu iyeta gwidape bine saabmalimuge teeme kaakesea bägrä bime ime cabu. Tabe teeme yepäyepä bine maramara kaakesea yääcäranemuge. Grana ire atwi biname ne tabe jaajuge ireire lenajame. ³⁵ Yepä pana weene cuta miiji ireire inajipi, ingle weene umle lica gemi mete yageyame te liba tacnenige. Ai lui pama mämleteca me, coo ciye duusa me, coo sewali mameta me, coo bimu acitame. ³⁶ Weene ireire inajipi! Tabe liba bojäcu tädenige, niya gyene tabe weebibine ute cabu ädära. ³⁷ Cane aga ngena bii jijenininine weebibine, ai lui iyeta biname bime tääpu myene. Weene ireire inajipi!”

14

Gläämu Jecijemige Yeesu ne Aglime

(Matayo 26:1-5; Luuka 22:1-2; Yoane 11:45-53)

¹ Neeneni bimu ingwe gaabe ca biname cina äsuplengta trii ne jewenisi piyepu uutneca cäco buluduu bine erwäjanemisi seben bimu ngalebora ngene apecname, teeme saarewale bine liba sise-mujisi Aikupito ca. Pui padare cabu modamoda iiwäreja biname piyepu cotre abiberäja biname cina gläämu jecijemige Yeesu ne lipulipu ogä oomlaname siige budre me aglime. ² Teepi jiicisi egä, “Mine äblicäco teebine oomlana trii biname bime irewale, cije teepi cubu jaagednusi mine cama.”

Magebi te Yeesu ne Oil ca Eganige Betaniya Cewe je

(Matayo 26:6-13; Yoane 12:1-8)

³ Pui padare cabu Yeesu Simona me mete cabu jage Betaniya je. Simona lui lepera pita cama ge niinäce. Yeesu deedei liba äbitige, yepä magebi te tabacitige alabasta kula karpu cama. Karpu ngalebora puga ge miijirage lengo nardus oil, lui ne baborage daremu ca jaaletnusi. Tabe karpu ne etebicige, oil ne epadurige Yeesu me mope cabu. ⁴ Poto biname cina claabe me äbitininisi, ajanininisi egä, “Niiyarage gyene ai oil ne pepu papa apadura. ⁵ Miiji cire yaacanejisi aletname trii hanred rarekaake ca, siige pui rarekaake owecumete biname bine cire yääcäremejisi.” Siige teepi teebine ujäclisi.

⁶ Yepä Yeesu jejemige egä, “Obmaleye teebine. Weene ngeno me ngenecu mäpu me joweneniye? Tabe miijirage mule ne bii jewenige cäme täöpume.

⁷ Iyeta padare cabu owecumete biname cina weene cama yaacrajimuge, siige weene miiji gemi teebibine ätityerame weene lui padare cabu singi, yepä cane weene cama lica pagege iyeta padare cabu lenaja. ⁸ Peei name pi miiji gyene, egä tabe jewenige, tabe lui mule ne ibibi ge wawena. Tabe cäme tääpe ne niinäce gaabe me bii beganige gape me acitame. ⁹ Cane toraca mene jijenininine, biname cina luma Miiji Mene ne yaacenanusi ai gawecewe cabu ta, teepi cirege jajanena ai magebi me ngene apecna täöpume, tabe ngena ne bii jewenige cäme täöpume.”

Yuuda Mene Jewenige Yeesu ne Awabame Budre

*tääpume**(Matayo 26:14-16; Luuka 22:3-6)*

¹⁰ Yeesu me twelb abiberäja bägrä bime yepä te ngii Yuuda Isakariyota ädige modamoda iiwäreja biname bime bau me, jejemige tabe Yeesu ne awabame agli tääpume. ¹¹ Teepi liba itecijemige, teepi gege ecisi, siige jejisi Yuuda ne teebine daremu ceerame. Puma cita ca tabe miiji gaabe ne jirngige Yeesu ne awabame teeme budre tääpume.

*Yeesu Teeme Abiberäja Bägrä cama Äsuplengta Deedei Erwige**(Matayo 26:17-25; Luuka 22:7-14, 21-23; Yoane 13:21-30)*

¹² Trii padare puga ge Israela biname cina liba uutneca cäco buluduu bine yäärwäjimusi. Pui padare me niinäce bimu cabu, teepi liba maamoi bine yaaglecimusi äsuplengta deedei tääpume, Yeesu me abiberäja bägrä cina teebine itemlisi egä, “Maane singi luma mäte cine äsuplengta deedei ne amacetnäjame mäame tääpume?” ¹³ Tabe teeme neeneni abiberäja bägrä bine apu mene cama jäatyepige egä, “Weene iclege babo cewe me. Weene puma opopa eyeniye rooriye cama, lui te niiye karpu ne secanenige, ¹⁴ siige teebine ingwe icwepeye tabe lui mete cabu abacitenige. Jejepeye mete yageyame ne egä, ‘Abiberäja biname te singi umle äbitame, egä lese nyene puupu, tabe luma teeme abiberäja bägrä cama äsuplengta deedei äbitenige?’ ¹⁵ Tabe weebibine jiwabenige baborage cabu puupu ne. Pui puupu cabu piti nemi iyeta gwidape, siige puma emacetnäjepeye deedei mime tääpume.” ¹⁶ Abiberäja bägrä cina

abyemeräsi, aaclige babo cewe me, jepänemäsi iyeta gwidape Yeesu me mene ibi. Teepi äsuplengta deedei puma emacetnäjäsi.

¹⁷ Liba mämleteca ge, Yeesu atyaramtige teeme twelb abiberäja bāgrā cama pui mete cabu me. ¹⁸ Teepi liba deedei äbitininisi, Yeesu jejemige egä, “Cane toraca mene jijenininine, weeme yepä lui te deedei äbitenige cane cama, cebine budre me pa nawabepi.” ¹⁹ Teepi ngenecu mäpu me äbitininisi, siige yepäyepä jejananisi egä, “Yageyame, cane lica.” ²⁰ Yeesu jejemige egä, “Ai lui weene twelb bime yepä gyene, lui te buluduu ne yiiglenutenige cane cama disi cabu. ²¹ Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, budre pa läbitepene, Oogäräneji mene te lipu jiicenige cäme poto cidi me. Yepä oge yene pui biname, cebine lui te nawabenige budre täapume. Teeme täapume miiji cirege tabe liba lica cire laplimleji.”

Yeesu Teeme Abiberäja Bāgrā cama Aareto ne Erwige

(Matayo 26:26-30; Luuka 22:15-20; 1 Korinito 1:23-25)

²² Teepi liba deedei erwäjisi, Yeesu piba buluduu ne ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, itrecige, abiberäja bāgrā bine ecärimige, jejemige egä, “Ecateye. Ai lui cäme tääpe gyene.” ²³ Tabe cuta kwäye ne waina niye cama ecatige, Acejiyame ne eso ecäriige, ecärimige teebibine, siige teepi iyeta pui kwäye cabu ca enisi. ²⁴ Yeesu jejemige egä, “Ai lui cäme uudi gyene, lui te mameta gyene apira bucurage biname bime täapume piiyepu lui te klaje jecnenige Acejiyame lui kirece mene ituge

jaji biname bine niiya cabu ca äsecreraame. ²⁵ Cane toraca mene jijenininine, cane cääri waina niiye lica cirege nani ngälu pui padare cabu, cane liba kirece waina niiye cire yaanepene Acejiyame me puupu cabu cabucewe je.” ²⁶ Puma cita ca teepi uupera ne etangisi, siige äsige, eclige Olibi Uli Podo cabu me.

Yeesu piyepu Peteru

(Matayo 26:31-35; Luuka 22:31-34; Yoane 13:36-38)

²⁷ Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Weene page iyeta cebine nabmaleniye, uucratniniye, ingle mene oogäräneji gyene cäme poto cidi me egä, ‘Acejiyame te maamoi ire atwi biname ne budre me cire yaaglepi, siige maamoi cina maramara cire yaaplidnärepesi.’” ²⁸ Yepä cane liba budre cabu ca pa larpinantepene, cane piba weeme niinäce gaabe me Galilaya me pa lädepene.” ²⁹ Peteru Yeesu ne jejige egä, “Ngänu gyene liba iyeta poto cina meebine abmala, cane licarage naabmalenine meebine.” ³⁰ Yeesu jejige egä, “Cane toraca naajenine, airage ciye cabu maane cebine niinäce nesae gääbu nainenite, piba paulo te neeneni manu ala sengenenige.” ³¹ Peteru kokre cama jejige egä, “Ngänu gyene teepi cebine maane cama budre me agli, yepä cane licarage naainenine meebine.” Iyeta abiberäja bägrä cina cuta yepä mene jejanisi.

Yeesu Irecu Ätumutige Getesemane je

(Matayo 26:36-46; Luuka 22:39-46)

³² Teepi eclige cewe ngii Getesemane me. Yeesu abiberäja bägrä bine jejemige egä, “Weene ama

adnatärineye, cane lädene irecu ätumutame. ³³ Tabe Peteru Yakobu Yoane naabibine aacanänige teta cama. Yeesu babo ngenecu mäpu me äbitige pi-iyepu wälu te joomlige, ³⁴ siige tabe jääjänige egä, “Ai baborage ngenecu mäpu te cebine budre pana nawenenige. Weene ama ireclota sinäjänege, cebine nawagrijeje.” ³⁵ Puma cita ca tabe matikäli padare abotäntige, oweowe ajarige gawe cabu me, irecu ätumutige, egä liba miiji gyene ai mäpu padare te teebine äsuplengtame. ³⁶ Tabe apu jiiçige egä, “Cäme Babe, maane miiji gäte iyeta gwidape bine wawenecame. Maane ai mäpu ne cäme bau ca iyeblingti. Yepä gone cäme singi ne jaawenute, mäame singi ne jewenepi.”

³⁷ Puma cita ca tabe tacnenutige, abiberäja bägrä bine ute cabu täädäränige. Tabe Peteru ne jejige egä, “Simona, maane nää ute gäte? Maane nää äblicäco gäte ireclota lenaja matikäli padare? ³⁸ Weene ireclota inajänege piyepu irecu ätumutäneye, piba apicetnära padare cabu weene lica itrametnenänige. Weeme seemo cina singi gemi cäme singi ne wawename, yepä weeme tääpe cina kokre cäco gemi.”

³⁹ Tabe cuta cääri acnenutige, pepu pana mene ca irecu ätumutige niinäce liiyepu. ⁴⁰ Tabe liba tacnenutige, cuta ute cabu cääri teebibine täädäränige, ingle teeme irecu mäpurage ge. Teepi liba alotneränisi, teepi umle lica ge teebine ngena mene jajime. ⁴¹ Yeesu nesae me abotäntige irecu ätumutame, siige tabe liba tacnenutige, abiberäja bägrä bine jääjänige egä, “Weene ute camu gämi, ngene oocenäniye. Siige, padare te

bii tatyaramtige. Cane lui te Acejiyame bau ca tädujine biname me äbitujine, cebine mameta gyene ceera conocono biname bime ime cabu me. ⁴² Arpineräneye, biiri wääjene. Lui biname te cebine nawabenige budre me aglime, tabe mameta gyene.”

Yeesu ne Joomlisi

(Matayo 26:47-56; Luuka 22:47-53; Yoane 18:3-12)

⁴³ Yeesu liba camu mene iicema cabu jage, Yuuda teeme twelb abiberäja bägrä bime yepä te piba tatyaramtige. Teta cama biname cina seclige cubu turikä piyepu gabagaba cama. Modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname piyepu poto Israela modamoda biname cina jityepimisi teebibine. ⁴⁴ Yeesu ne budre me awabayame biname te cewecu ne bii becitige pui biname bime tääpume egä, “Cane lui biname ne jetcnenine, peese nyene weene lui tääpume singi gemi. Joomlepeye, weeme ire atwi ngalebora ecanepeye.”

⁴⁵ Yuuda liba tatyaramtige, tabe piba conocäco ädige Yeesu bau me, jejige egä, “Abiberäja biname,” siige jetcnige teebine. ⁴⁶ Biname cina piba Yeesu ne kokre cama joomlisi. ⁴⁷ Lui cina aclajuteji puga icrajige, teeme yepä te cubu turikä ne sisatige, yoororige, siige yepä biname me tablame ne iyeta jeläcnutige. Pui lui iiwäreja mope biname me kaakesea bägrä ge. ⁴⁸ Yeesu biname bine jejemige egä, “Weene nacliffe cubu turikä piyepu gabagaba cama cebine oomlaname epu pana, egä cane cubucubu biname gäne. ⁴⁹ Iyeta bimu gaabegabe cane weene cama ge, iiwäreja

mete cabu yaabiberäjimune, weene piba cebine lica noomluve. Apu gyene, ingle lui mene oogäräneji gyene căme poto cidi me, miiji toraca me äbita.” ⁵⁰ Puma cita ca iyeta abiberäja bägrä cina teebine ebmalisi, siige uucratnige.

⁵¹ Yepä mamye biname te Yeesu ne ingwe icwige. Tabe yepä taatu cäbletääpe ca asigräneji ge. Biname cina liga teebine joomli-si, ⁵² tabe cäbletääpe ne sebmalige, siige cuutacuta uucrige.

*Yeesu Israela Mutre Biname bime Opo Gaabe je
(Matayo 26:57-68; Luuka 22:54-55, 63-71; Yoane
18:13-14, 19-24)*

⁵³ Yeesu ne ecanisi iiwäreja mope biname me mete me, liiyeme iyeta modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname piyepu nuuja Israela modamoda biname cina abasecretnuji. ⁵⁴ Peteru seeji cude padare ca Yeesu ne ingwe icwige, siige abacitige iiwäreja mope biname me mete caale bora me. Tabe puga adnatige awamuta biname bime cama, gäbu jemajige uliobo gome.

⁵⁵ Modamoda iiwäreja biname piyepu iyeta mutre biname teepi biname bine jirngemisi Yeesu ne aitnejame budre me agli täápume, yepä teepi nuuja ne lica jepänisi. ⁵⁶ Bucurage biname cina puu Yeesu ne walya jeitnäjisi, yepä teeme mene yepä lica ge. ⁵⁷ Piba poto biname cina abujengäjige, walya jeitnäjisi egä, ⁵⁸ “Cine jitecijisi tabe iicana je egä, ‘Cane ai iiwäreja mete ne yügarecine, biname cina lui ne erangujisi, piba nesae bimu cama cääri cuta pa yaarangepene nuuja ne, lui biname biji arangäneji mete lica ge.’ ” ⁵⁹ Yepä ai biname bime mene cuta yepä ibi lica gemi.

⁶⁰ Iiwäreja mope biname te biname bime opo gaabe abujängtige, Yeesu ne itemlige egä, “Baa, mäame nuuja daremu mene lica gyene, teepi lipu meebine naitnäjenisi.” ⁶¹ Yepä tabe bojäcu enajige. Iiwäreja mope biname te cääri itemlige egä, “Nää, maane Keriso säte, biname bine niiya cabu ca lui te isecränenemite, cine lui me ngii ne yaawepyeräjusi, teeme Bägrä?” ⁶² Yeesu jejige egä, “Yoo, cane säne. Cuta weene cebine pagege päpäna, Acejiyame bau ca lui te tädujine biname me äbitujine, kokre Acejiyame me camu poto ca adnatäneji piiyepu carbe cabu äina gawe me.” ⁶³ Iiwäreja mope biname te teeme cäbletääpe ne idericige awabame, egä tabe Yeesu ne panyamete jepänige, siige jiicige egä, “Mine nuuja singi lica gemi cerämu poto biname cina teebine aitnejame, ⁶⁴ingle weene hii bitecijinige, tabe lipu Acejiyame me ngii ne sabe hii jebenige, teeme bägrä ca lipu bainige. Weene lipu ngene jotwanininiye teeme poto cidi me?” Teepi iyeta jiicisi egä, “Teeme niiya pisi nyene, pui name pi teebine miiji budre me agli.” ⁶⁵ Piba teeme poto cina gije abacitinisi teebine mote ca ätyewame. Teepi cäbletääpe ca teeme opo icwabisi, yoororisi, jejisi egä, “Nijini, laati te noororige?” Awamuta biname cina cuta teebine yoororisi.

Peteru Yeesu ne Jeinige

(Matayo 26:69-75; Luuka 22:56-62; Yoane 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Peteru liba puga ge pui mete puutucu je, iiwäreja mope biname me kaakesea ngulebägrä te toclige, ⁶⁷ teebine jepänige gäbu amaja je uliobo

gome. Tabe cängena ire acitige teeme bau me, jejige egä, “Maane cuta totnetnäjumete Yeesu Nasareta biname cama.” ⁶⁸ Yepä tabe ainige, jojige egä, “Cane umle lica gäne maane ngena poto cidi me jiićenite.” Tabe puma cita ca awetäntige, ädige caale grana wajwa me, siige paulo te ala sengenige. ⁶⁹ Pui kaakesea ngulebägrä te cuta cääri jepänige teebine, jejemige lui biname cina puga aclajuteji icrajige egä, “Ai biname lui teeme yepä gyene.” ⁷⁰ Yepä Peteru cääri ainige. Matikäli padare ingwe ca lui cina aclajuteji puga ge Peteru ne jejisi egä, “Toraca gyene, maane teeme yepä gäte, ingle maane Galilaya biname gäte.” ⁷¹ Peteru jejemige, “Cane Acejiyame me ngii cabu jijenini-nine, egä cane umle lica gäne pui biname, weene lui poto cidi me jiićenenemiye.” ⁷² Piba taatu paulo te neeneni me ala sengenige. Peteru ngene jotwige, Yeesu lipu teebine jejige egä, “Maane cebine niinäce nesae gääbu nainenite, piba paulo te neeneni manu ala sengenenige.” Siige tabe ele jiplecmalige.

15

Yeesu Pilato me Opo Gaabe je

(Matayo 27:1-2, 11-14; Luuka 23:1-5; Yoane 18:28-38)

¹ Liba kroke sewalige, piba taatu modamoda iiwäreja biname, cotre abiberäja biname, piyepu nuuja modamoda Israela biname, iyeta lui mutre biname, cina mene jitranisi Yeesu täöpume ngena wawename. Teepi teebine seea ca jetäyisi, Pilato bau me ecanisi. ² Siige, tabe Yeesu ne itemlige

egä, “Maane nää Israela biname bime mope biname gäte?” Tabe jejige egä, “Yoo, maane peega bii jiicite.” ³ Modamoda iiwäreja biname cina Yeesu ne bucurage gwidape poto cidi me jeitnäjisi, ⁴ siige Pilato Yeesu ne cääri itemlige egä, “Nää, määme nuuja daremu mene lica gyene? Egäsu maane näätecijenige, teepi lipu meebine bucurage gwidape poto cidi me naaitnäjenisi.” ⁵ Yepä Yeesu bojäcu enajige, daremu mene lica jewecnistige, siige Pilato cälu te jitage.

Pilato Yeesu ne Budre me Jitranige

(Matayo 27:15-26, Luuka 23:13-25; Yoane 18:39–19:16)

⁶ Israela biname cina liba kämäge gaabegabe äsuplengta soriyomu ne jaawenusi, Pilato piba krokeciye mete cabu ca yaasatuge teepi lui biname täápume birige singi. ⁷ Pui padare cabu puga ge krokeciye mete cabu biname ngii Baraba. Tabe poto biname cama cubu itu jüicananepi Rooma modamoda biname bime täápume. Teepi biname ne itu yaaglepesi budre me teeme cubu ngalebora, siige krokeciye mete bora yaacrane-mepesi. ⁸ Siige, biname cina eclige, Pilato ne itemlisi yepä biname ne krokeciye mete cabu ca asatame, tabe lipu jaawenuge pui padare cabu iyeta kämäge gaabegabe. ⁹ Pilato itemlige egä, “Nää, weene singi gemi cane Israela mope biname ne asatame weeme täápume?” ¹⁰ Pilato umle ge, egä modamoda iiwäreja biname cina teebine Yeesu bii becärisi, ingle teepi teebine ire patre jeglisi.

¹¹ Puma cita ca modamoda iiwäreja biname cina biname bine giri jicranimige teepi Pilato ne jajime

tabe Baraba ne asatame lica Yeesu ne. ¹² Siige Pilato biname bine cääri itemlimige egä, “Cije cane piba ngena jewenenine teeme täápume weene lui ne yaainuye Israela biname bime mopeyame ca?” ¹³ Teepi ala abayaninisi egä, “Baarge uli cabu jääbyecresi!” ¹⁴ Pilato itemlimige egä, “Ngena name pi? Tabe ngena niiya ne itu tewenumi?” Yepä teepi baborage ala abayaninisi egä, “Baarge uli cabu jääbyecresi!” ¹⁵ Pilato singi ge biname bime ngenecu miiji me wawename, siige tabe Baraba ne sisatige krokeciye mete cabu ca teeme täápume. Puma cita ca tabe jejemige Yeesu ne adnaname, siige biname bine ecärimige teepi baarge uli cabu äbyecrame.

Rooma Cubu Biname cina Yeesu ne Ätutena pana Jewenanisi

(Matayo 27:27-31; Yoane 19:2-3)

¹⁶ Puma cita ca Rooma cubu biname cina Yeesu ne ecanisi Pilato me mete opo gome me, siige ala tesoglicmisi lui cina yepä sange teta cama. ¹⁷ Teepi Yeesu ne ciriyäciriyä cäbletääpe esigrisi, pägepäge seeasea ne jemlemaltisi, teeme mope cabu ecitisi krauni täápume. Teepi ai ne ätutena pana jewanisi, egä tabe babo mope biname gyene. ¹⁸ Puma cita ca teepi jewablisi teebine, jejisi egä, “Sebore Israela biname bime mopeyame!” ¹⁹ Teepi teebine suru ca yoororanisi mope gome, mote ca ityewäjisi, siige sinäme kokorare ca ipednanemisi teebine opo gaabe me acitame. ²⁰ Teepi teebine apu ätutena pana jewanisi, piba ciriyäciriyä cäbletääpe ne jiiiremutisi, teemerage cäbletääpe esigrärisi. Puma cita ca teepi teebine ecanisi baarge uli cabu äbyecrame.

Yeesu ne Baarge Uli cabu Jibyecrisi
(*Matayo 27:32-44; Luuka 23:26-43; Yoane 19:17-27*)

²¹ Puga ge yepä rooriye ngii Simona. Tabe lui Kurene cewe biname gyene, Aleksanda Ropus naabime babe. Tabe calwacupi cewe ca tacnige, siige cubu biname cina giri jecitisi Yeesu me baarge uli ne acaname. ²² Puma cita ca teepi Yeesu ne ecanisi cewe ngii Gologota me, lui me aboclomta egä, ‘Mopekaake Cewe’. ²³ Teepi teebine liga ecärisi miira traci cama alengläciteji waina niye, yepä tabe lica enige. ²⁴ Piba teepi teebine toto ca jibyecrisi baarge uli cabu. Siige puma cita ca teepi matimati kula cabu teeme ngii bine yoogärimisi, piba yiisabäjemisi pui kula bine umle äbitame, egä teepi lipulipu Yeesu me cäbletääpe bine abelename.

²⁵ Peei lui krokebimu ge, teepi liba teebine baarge uli cabu jibyecrisi. ²⁶ Yeesu me mope gome oogäräneji ge teeme budre inge poto cidi me egä, ISRAELA BINAME BIME MOPE BINAME. ²⁷ Teepi cuta neeneneni cubucubu biname bine jääbyecrisi baarge uli cabu. Yepä lui Yeesu me camu poto ca, nuuja lui teeme säwäci poto ca. ²⁸ Apu mule ca ai Oogäräneji mene te toraca me äbitige egä, “Teebine cubucubu biname pana jewenisi.”

²⁹ Lui biname cina Yeesu ne isuplengäjisi, teepi jisädanisi, mope akocnäjinisi, jejisi egä, “Baa, maane age säte, iiwäreja mete ne lui te yiigarecenite, siige nesae bimu ngalebora cääri erangenite. ³⁰ Maane määmamu miiji äbiti, baarge uli cabu ca täini.”

³¹ Cuta modamoda iiwäreja biname piiyepu cotre abiberäja biname cina Yeesu ne pepu jisädanisi. Teepi ajanininisi egä, “Tabe poto bine miiji jaawenanemuge, yepä tabe äblicäco teemämu miiji äbita. ³² Tabe Keriso ca lainuge, biname bine lui te niyya cabu ca birige äsecrera, piiyepu Israela biname bime mope biname ca, siige tabe täinege baarge uli cabu ca cine päpäname, cine piba jitrunge-nisi teebine.” Lui bine jääbyecrisi teeme gome, teepi cuta teebine jisädenäsi.

Yeesu me Budre

(Mataya 27:45-56; Luuka 23:44-49; Yoane 19:28-30)

³³ Liba bimu duusa ge, krokeciyye te cewe ne iyeta icwabige nesae awa cama. ³⁴ Mämle bimu me Yeesu babo tagepogogo ca ala abayige egä, “Eeli, Eeli lama sabatani,” peei lui egä, “Cäme Acejiyame, cäme Acejiyame, maane ngeno me cebine nägyite?” ³⁵ Poto lui cina aclajuteji icra-jige teeme gome, jitecijisi, jiicisi egä, “Itecijinege, tabe Eliya ne ala tesoglecenige.” ³⁶ Puma cita ca yepä te tuuwamige, waarpopale pana gwidape ne caapocapo waina niyye cabu yiiglenutige, suru ca jigadige, isinglantige Yeesu me tage cabu me, jiicige egä, “Mine jääpänesi, Eliya liba tädenige teebine ätrungentame.” ³⁷ Piba Yeesu baborage tagepogogo ca ala abayige, siige budre äbitige.

³⁸ Iiwäreja mete cabu lui baborage cäbletääpe adadnäneji ge, äderäriige cabu ca ngälu gawe me. ³⁹ Cubu biname bime mope biname, lui te aclajuteji enajige Yeesu me opo gaabe, liba jepänige

tabe lipu budre äbitige, tabe jiicige egä, “Toraca, ai biname lui Acejiyame me Bägrä gyene.”

⁴⁰ Magebi puga ge cudecewe ca ire. Teeme yepä lui Mariya Magadala cewe magebi tage, nuuja lui Mariya tage lui iganerage Yakobu piyepu Yoose naabime mage, yepä lui Salome tage.

⁴¹ Teepi Yeesu cama jage, tabe liba Galilaya je waatnetnäjuge, teebine yäätityeräjusi. Cuta potto cerämu magebi puga ge, lui cina saaclepi Yeesu cama Yerusalema me.

Yeesu ne Gape cabu Ecitisi

(Matayo 27:57-61; Luuka 23:50-56; Yoane 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Mämleteca liba mameta ge, Yoosepa Ari-matea cewe biname te tatyaramtige. Tabe yepä miijirage mutre biname ge, lui te padare ne jewa-grijige Acejiyame te biname bine waadename. In-
gle peei lui Fraide ge, Sabade bimu me amacetnäja bimu ge, tabe tii ecanige, Pilato bau me ädige Yeesu me budrekaake täöpume. ⁴⁴ Pilato cälu te jitige äteciyame, egä Yeesu uja budre bäbitige. Tabe jejige ala asoglecame cubu mope biname ne, si-
ige itemlige egä, “Yeesu nää uja budre bäbitige.”

⁴⁵ Tabe liba umle äbitige cubu mope biname bau ca, egä Yeesu budre ge, tabe Yoosepa ne jejige teeme budrekaake ne acatame. ⁴⁶ Puma cita ca Yoosepa ädige, bulubulu cäbletääpe ne jeletnige, Yeesu ne sitru-ngamtige, cäbletääpe ca tope etnige, siige gape cabu me ecitige, lui gape ne ituge uu-rana baborage kula ngalebora. Piba tabe bab-orage kula ne epetrengäjige gape grana armime.

⁴⁷ Mariya Magadala cewe magebi piyepu Mariya

Yoose me mage teepi jepänäsi, tabe Yeesu ne luma ecitige.

16

Yeesu Budre cabu ca Arpinantige

(Matayo 28:1-8; Luuka 24:1-12; Yoane 20:1-10)

¹ Sabade bimu liba apirige, Mariya Magadala cewe magebi, Mariya Yakobu me mage, piyepu Salome, teepi miijirage lengo ngängye bine jelet-nemänisi Yeesu me budrekaake ne aganame. ² Sande krokerage, bimu te liba tacitige, teepi ujige gape gome me. ³ Gaabe cabu teepi ajanänisi egä, “Laati te pui kula ne epeträngtenige gape grana cabu ca mime täápume?” ⁴ Teepi apu ajanänisi, ingle kula lui baborage ge. Siige teepi liba atyaräninisi, ire acranänisi, siige jepänänisi, egä kula lui apeträngteji ge. ⁵ Teepi gape cabu me ebäcnänisi, mamye biname ne jepänänisi bulubulu lecaleca cäbletääpe ca asigräneji ge, camu poto cidi ca adnatäneji ge, siige magebi cina cälu te jätänige. ⁶ Tabe teebibine jätänige egä, “Gone cälu te jätänige. Weene Yeesu Nasareta cewe biname ne jirngenäneniye, lui ne baarge uli cabu tibyecrumesi. Tabe ama lica gyene. Acejiyame te teebine budre cabu ca berpinantige. Weene ire! Agesa lui puupu cabu teebine sitwitumesi. ⁷ Äte ujeye! Peteru naabibine jejemeye, egä tabe teeme niinäce gaabe me ädenige Galilaya me. Puma teepi opopa eyenisi teta cama, tabe lipu itu jaajemepi teebibine.” ⁸ Magebi cina äsänisi gape cabu ca, siige uucratnänisi, ingle teepi mage cälu te jätänige piyepu jaalocnänige wälu name pi. Teepi nuuja

biname ne lica jejisi ai poto cidi me, ingle teepi wälu ge.

Yeesu Aboclomtige Teeme Abiberäja Bägrä bime bau me

(Matayo 28:9-10, 16-20; Luuka 24:13-53; Yoane 20:11-18; 20:19-23; Apostolo 1:6-11)

⁹ Sande bimu krokerage Yeesu budre cabu ca liba arpinantige, tabe aboclomtige niinäce Mariya Magadala cewe magebi bau me, lui me trupa cabu ca tabe itu yäasecräremepi seben niiya cable bine. ¹⁰ Tabe oclige abiberäja bägrä bime bau me, lui cina Yeesu ne ele jelwisi, jejemige ai poto cidi me. ¹¹ Yepä teepi liba itecijemige, egä Yeesu barpinantige piyepu tabe teebine bii jepänige, teepi lica jitrungisi.

¹² Ai ingwe gaabe ca Yeesu aboclomtige mara opo ca neeneni abiberäja bägrä bime bau me, teepi liba gaabe cabu aacliche babo cewe kaake poto cidi ca. ¹³ Siige teepi babo cewe me acnenutäsi poto abiberäja bägrä bime bau me, jejemäsi, egä teepi Yeesu ne bii jepänäsi, yepä teepi lica jättrungisi teebibine.

¹⁴ Ingwe ca Yeesu aboclomtige lebin abiberäja bägrä bime bau me, teepi liba deedei cabu jage. Tabe teebibine jicnecimige teeme ätrunga cäco piyepu ätecija cäco mule name pi, ingle teepi lica pui biname bine titrungimumesi, lui cina teebine tepänanumesi, egä tabe budre cabu ca itu tarpinantumi. ¹⁵ Tabe teebibine jejemige egä, “Äte naaclepi, iyeta cewe gaabegabe ta Miiji Mene ne ecananepeye iyeta biname bime bau me ai gawecewe cabu. ¹⁶ Laati te liba Miiji Mene ne

jäätrunguge piyepu teebine liba niye ca cuta jääcisäjuye, tabe cirege iyeteta ireclota ne päpäna. Laati te liba lica jäätrunguge, teeme niya mule cina yaacrajuge, siige teebine cirege atrana. ¹⁷ Lui biname cina Miiji Mene jäätru-ngusi, teepi ai ciitaca mule bine pagege waweneca: teepi căme ngii cabu niya cable bine pagege äyecreja biname bime trupa cabu ca, piyepu teepi teeme umle căco mene ca pagege iicema. ¹⁸ Teepi liba cobyame bine joomlemusi coo piyepu budre niye liba yaanusi, pui cina äblicăco teebibine sabe wawena. Teepi pagege teeme ime acrana pita biname bime papa cabu me, siige teepi miiji läbitininusi.”

¹⁹ Yeesu Yageyame te liba ai mene teebibine jejananemige, pui kaake poto cidi ca Acejiyame te teebine ecanige cabucewe me, siige tabe Acejiyame me camu poto cidi ca adnatige.

²⁰ Abiberäja bägrä cina ecluji, Miiji Mene ne ecananujisi iyeta poto ta. Yageyame te kokre ecärimuji teepi ciitaca mule bine wawenecame naace tääpume awabame, egä Miiji Mene toraca gyene.

Ireclota Mene
The New Testament in the Bine Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bine long Niugini

Copyright © 1993 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Bine

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

0b7e6c06-9d83-54ea-bc99-bd2fbd2dfe4